

**Stanovisko útvarů Komise k vývoji v oblasti  
Dohody o partnerství a programů  
v České republice pro období 2014–2020**

## Obsah

ÚVOD .....	3
1. HLAVNÍ VÝZVY .....	5
2. PRIORITY FINANCOVÁNÍ.....	10
2.1 Inovace prospívající podnikatelskému prostředí .....	10
2.2 Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost.....	12
2.3 Růst založený na lidském kapitálu a zvýšená účast na trhu práce .....	12
2.4 Hospodářství příznivé pro životní prostředí a účinně využívající zdroje.....	14
2.5 Moderní a profesionální administrativa .....	14
3. FAKTORY ÚSPĚCHU ÚČINNÉ REALIZACE.....	14
4. PRIORITY EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE .....	16
PŘÍLOHA .....	17
OPATŘENÍ PRO ÚČINNÉ PLÁNOVÁNÍ A REALIZACI .....	17
VYHODNOCENÍ POTŘEB FINANCOVÁNÍ VE VZTAHU K TEMATICKÝM CÍLŮM.....	19
PRIORITY FINANCOVÁNÍ: PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ PŘÍZNIVÉ PRO INOVACE ....	20
PRIORITY FINANCOVÁNÍ: ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO RŮST A KONKURENCESCHOPNOST .....	25
PRIORITY FINANCOVÁNÍ: RŮST ZALOŽENÝ NA LIDSKÉM KAPITÁLU A ZVÝŠENÁ ÚČAST NA TRHU PRÁCE .....	26
PRIORITY FINANCOVÁNÍ: HOSPODÁŘSTVÍ PŘÍZNIVÉ PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A NÁKLADOVĚ EFEKTIVNÍ HOSPODÁŘSTVÍ.....	30
PRIORITY FINANCOVÁNÍ: MODERNÍ A PROFESIONÁLNÍ ADMINISTRATIVA .....	34
SPRÁVNÍ UJEDNÁNÍ.....	36

## ÚVOD

Evropská unie čelí znepokojivé výzvě v podobě cesty z krize a navrácení ekonomik zpět na cestu udržitelného růstu. Ukončovací strategie s sebou nese znovuoobnovení zdravých veřejných financí, strukturální reformy přispívající růstu a investice zaměřené na růst a zaměstnanost. Co se týče zaměstnanosti, fondy SSR<sup>1</sup> mohou významně přispět k udržitelnému růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti a mohou zlepšit sblížení méně rozvinutých členských států a regionů se zbytkem Unie.

K zajištění dlouhodobých hospodářských a sociálních účinků fondů SSR přeložila Komise ve svém návrhu **víceletého finančního rámce pro období 2014–2020**<sup>2</sup> nový přístup k využívání těchto fondů. Očekává se, že významné přizpůsobení prioritám politiky strategie Evropa 2020, makroekonomické podmíněnosti a podmíněnost ex ante, tematické zaměření a výkonnostní pobídky povedou k účinnějšímu způsobu investování. Jedná se o přístup zdůrazňující potřebu důsledného stanovování priorit a výsledků, který je vzdálený od způsobu nárokování. Fondy SSR tudíž poskytnou významný zdroj veřejných investic a slouží jako katalyzátor růstu a zaměstnanosti zintenzivněním investic do hmotného a lidského kapitálu. Zároveň slouží jako účinný prostředek pro podporu provádění **doporučení pro jednotlivé země** vydaných v kontextu evropského semestru. Tento přístup je v souladu s výzvou Evropské rady ze dne 29. června 2012 o využívání rozpočtu Unie<sup>3</sup>.

Fondy SSR by se měly zaměřit na společnou podporu **konkurenceschopnosti a sblížení** prostřednictvím stanovení správných investičních priorit pro jednotlivé země. Je nutné všeobecné **opětné zaměření investování prostředků** do výzkumu a inovací, podpory malých a středních podniků, kvalitního vzdělávání a přípravy, včetně trhů práce podporujících kvalitní pracovní místa a sociální soudržnost, poskytujících co nejvyšší produktivitu práce, usměrňujících cíle v oblasti změny klimatu a směřujících k nízkouhlíkovému hospodářství účinně využívajícím zdroje. Aby to bylo možné, musí plánování a provádění fondů SSR v následujícím programovém období prolomit umělé byrokratické hranice a vyvinout důsledný **integrováný přístup** kvůli aktivování součinnosti a dosahování optimálního účinku jak uvnitř jednotlivých zemí, tak napříč hranicemi. Cíle strategie Evropa 2020 musejí být integrovány napříč jednotlivými fondy SSR. Každý z těchto fondů je přínosem pro inteligentní a udržitelný růst. Fondy SSR hrají klíčovou roli v podpoře finančních nástrojů, které **mají vliv na soukromé investice**, a mohou tak znásobit účinek veřejného financování. Ve zkratce lze říct, že potřebujeme pečlivě směřované využívání fondů SSR, které je orientované na výsledky a maximalizuje společný účinek fondů.

Smyslem tohoto písemného stanoviska je stanovit **rámec** pro dialog mezi útvary Komise a Českou republikou o **přípravě Dohody o partnerství a programů**, která započne na podzim roku 2012. Stanovisko vytyčuje specifické problémy konkrétní země a uvádí předběžné názory útvarů Komise na hlavní priority financování v České republice pro veřejné výdaje podporující růst.

<sup>1</sup> Fondy EU, na které se vztahuje na společný strategický rámec (SSR), tj. Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

<sup>2</sup> KOM (2011) 500 v konečném znění, KOM (2011) 398 v konečném znění a KOM (2012) 388 v konečném znění.

<sup>3</sup> Závěry Evropské rady ze dne 29. června 2012 (EUCO 76/12), [http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms\\_data/docs/pressdata/en/ec/131388.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/131388.pdf)

Dokument vyzývá k optimalizování využívání fondů SSR zavedením silné vazby na reformy zaměřené na zkvalitnění produktivity a konkurenceschopnosti, podporou soukromých zdrojů a oživením odvětví s potenciálem velkého růstu a zároveň zdůrazněním potřeby zachování solidarity v rámci Evropské unie a zajištění udržitelného využívání přírodních zdrojů pro budoucí generace. K dosažení optimálních výsledků je potřeba v budoucnu zaměřit investice do prioritních oblastí spíše než jejich vlněné rozměňování. Finanční podpora ze strany EU by měla být rovněž využívána k financování priorit na úrovni EU a k zajištění toho, že Česká republika umí plně využívat výhod svého členství v EU. Útvary komise tedy navrhuji rozřadit finanční podporu ze strany EU do skupin a omezit ji na hlavní oblasti uvedené v tomto stanovisku. Vnitrostátní veřejné výdaje nelze využívat pouze na spolufinancování, ale rovněž na financování doplňkových investic spojených s projekty financovanými EU zejména na regionální a místní úrovni.

Výchozím bodem úvah útvarů Komise je zhodnocení pokroku České republiky při dosahování cílů strategie Evropa 2020 stanovených v pracovním dokumentu o národním programu reforem a konvergenčním programu pro rok 2012<sup>4</sup>, který vychází z doporučení pro jednotlivé země vydaných Radou dne 10. července 2012 a rozvojových problémů v jednotlivých zemích. Toto písemné stanovisko zohledňuje zkušenosti získané v průběhu programového období 2007–2013 a z legislativních návrhů Komise pro období 2014–2020.

V kontextu fiskální kázně vyzývá toto písemné stanovisko Českou republiku a její regiony k vypracování a provedení střednědobých strategií, které by byly schopny čelit budoucím výzvám, zejména globalizaci, a zároveň by napomáhaly zachování evropského sociálního modelu. Kromě toho poskytuje České republice a jejím regionům flexibilní rámec pro přizpůsobení a opětovně zaměření evropských, vnitrostátních a místních zdrojů na budování růstu a zaměstnanosti tak, aby šly politika fiskální udržitelnosti a politiky příznivé pro růst ruku v ruce. Za účelem optimalizace účinku se rovněž zabývá strukturálními a institucionálními problémy v České republice a jejích regionech i napříč jejími vnitrostátními hranicemi v územním a zeměpisném kontextu, včetně strategie EU pro Podunají.

Nakonec vyzývá Českou republiku a její regiony k maximálnímu strategickému a integrovanému využívání potenciálu spolupůsobení fondů SSR a ostatních zdrojů finanční podpory ze strany EU. To zahrnuje posílení spolupráce se sousedními státy a regiony.

---

<sup>4</sup> Příslušné dokumenty jsou k dispozici na internetové stránce věnované strategii Evropa 2020: [http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm)

## 1. HLAVNÍ VÝZVY

České hospodářství vyšlo z celosvětové finanční krize v druhé polovině roku 2009. Ztratilo téměř 200 000 pracovních míst a 6 procentních bodů hodnoty získané v období mezi nejvyšší úrovní dosaženou před obdobím krize ve třetím čtvrtletí roku 2008 a opětovném návratu k růstu v druhém čtvrtletí roku 2009. Hlavním opěrným pilířem počátečního oživení byl obchod, protože skutečný růst HDP opět nastal v roce 2010 a 2011. Nedosahoval ovšem průměrného tempa z předkrizového období a jeho nárůst byl pro odstranění ztrát v důsledku ekonomického poklesu příliš pomalý. V současné době ekonomika opět ztrácí tempo jednak kvůli utlumení aktivit nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky, jednak z důvodu probíhající konsolidace veřejných financí.

Trh práce reagoval na oživení s určitým zpožděním a doposud zůstává spíše nejistý. Míra nezaměstnanosti začala na počátku roku 2010 klesat z úrovně téměř 8 % a ve druhé polovině roku 2012 dosáhla úrovně 6,48 % (poměrně nízká hodnota jak na české domácí poměry, tak i na standard v rámci EU). V důsledku nižší hospodářské aktivity v roce 2012 se však opět očekává nárůst nezaměstnanosti.

Zpráva mechanismu varování pro rok 2012 pro prevenci a nápravu makroekonomické nevyváženosti neuvedla Českou republiku jako zemi garantující další hospodářské analýzy za účelem stanovení, zda existuje makroekonomická nerovnováha nebo taková nerovnováha hrozí.

Hlavní výzvou pro pokrok českého hospodářství je mobilizace faktorů usnadňujících přechod k růstu založenému na inovacích, vyšší přidané hodnotě, lidském kapitálu a ekonomice efektivně využívající zdroje. Základními složkami tohoto přechodu jsou investice do kvalifikované a flexibilní pracovní síly a konkurenceschopných společností, které mohou dosáhnout stávající technologické úrovně a posunout ji směrem dopředu.

Při výhledu do budoucna bude vzrůstat význam faktorů určujících možnosti zlepšení konkurenceschopnosti českého hospodářství. Mezi tyto faktory patří institucionální a právní rámec, flexibilita trhu práce, kvalita a dostupnost infrastruktury, energetická politika a kvalita a účinnost vzdělávacího a výzkumného systému. Předpokládaný model růstu dále nesmí zanedbávat hlediska udržitelnosti životního prostředí a sociální soudržnosti.

Národní program reforem pro rok 2012 předložený českými úřady v dubnu 2012 tyto výzvy uznává a stanovuje priority v oblasti hospodářské a rozpočtové politiky a definuje opatření na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti v souladu s cíli strategie Evropa 2020. Tabulka 1 uvádí údaje o doposud dosaženém pokroku v oblasti cílů strategie Evropa 2020. Na základně výše uvedených výzev radí doporučení Rady pro rok 2012 České republice přijmout budoucí opatření k zajištění udržitelné konsolidace veřejných financí a lepší kvalitě fiskálních opatření, dále přijmout další opatření ke zlepšení udržitelnosti penzijního systému, začlenění tématu nízkého podílu zaměstnanosti žen s malými dětmi a přetrvávajících nedostatků ve veřejných službách zaměstnanosti a zlepšení kvality vzdělávacího a výzkumného systému a kvality veřejné správy.

Hlavní cíle strategie Evropa 2020	Současný stav	Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem
3 % HDP Evropské unie by měla být investována do výzkumu a vývoje	1,56 % (2010) celkem, 0,63 % veřejných	Veřejné výdaje za vědu, výzkum, vývoj a inovace ve výši 1 % HDP
20 % snížení emisí skleníkových plynů v porovnání s rokem 1990	- 7 % (předpoklady pro rok 2020 v porovnání s rokem 2005) <sup>5</sup> - 2 % (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005) <sup>5</sup>	+ 9 % (vnitrostátní nezávazný cíl pro odvětví mimo systém obchodování s emisemi v porovnání s rokem 2005)
20 % energie z obnovitelných zdrojů	9,35 % (2010)	13 %
20 % nárůst energetické účinnosti – snížení spotřeby energie v MToe	531,943 kgoe / 1000 euro (2010)	Významně přispět k orientačnímu cíli 20 % stanovenému na úrovni EU, přijmout další kroky ke zlepšení kvality životního prostředí
75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno	70,9 % (2011)	75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno
Snížení předčasného ukončení školní docházky na méně než 10 %	4,9 % (2011)	Maximální míra předčasného ukončení školní docházky 5,5 %
Alespoň 40 % 30–34letých dokončujících terciární či ekvivalentní vzdělání	23,8 % (2011)	32 %
Snížení počtu lidí, kteří se ocitli v chudobě, či ohrožených chudobou či vyloučení alespoň 20 milionů v EU	15,3 % celkové populace (2011)	Udržet počet lidí, kteří se ocitli v chudobě, nebo ohrožených chudobou, materiální deprivací či žijících v domácnosti, jejíž členové nemají zaměstnání, v roce 2020 na stejné úrovni

**Nejpalčivější výzvy pro Českou republiku se tedy vztahují k systému výzkumu a inovací a konkurenceschopnosti, vzdělávacímu systému, trhu práce, rozvoji infrastruktury, účinnému využívání zdrojů a veřejné správě, které jsou navzájem propojeny.**

### *Špatný systém výzkumu a inovací a konkurenceschopnost*

Pro stávající národní model výzkumu a vývoje je charakteristická nízká úroveň financování výzkumu a inovací z veřejných a soukromých zdrojů, neefektivně a nesprávně vynaložené pobídky, nedostatečná kvalita výsledků v oblasti vědy a technologií, nedostatek vhodných řídicích struktur vedoucích k nedostatečnému propojení vědy a průmyslu.

Míra veřejných investic do výzkumu a vývoje byla v roce 2010 na úrovni 0,58 % HDP. Soukromé výdaje za výzkum a vývoj se omezují na několik málo nadnárodních korporací a úroveň soukromého výzkumu a vývoje vykazovaná domácími společnostmi (zejména malými a středními podniky) je spíše nízká. Nízká míra investic do výzkumu a vývoje se odráží rovněž v nedostatečných vědeckých a technologických výsledcích.

České prostředí výzkumu a inovací je charakteristické také poměrně malým počtem těch nejvyšších vědeckých výzkumníků a vědeckých týmů, které by byly konkurenceschopné v mezinárodním prostředí. České vědecké týmy jsou rovněž nedostatečně zapojeny do aktivit mezinárodní spolupráce. Toto vede k omezenému sdílení a předávání poznatků a inovací. Tato situace by rovněž mohla vést k odlivu českých talentovaných studentů a výzkumníků do zahraničí.

<sup>5</sup> Na základě stávajících opatření. Zpráva Komise *Pokrok při dosahování cílů Kjótského protokolu (2012)*

Rozvoj širší spolupráce v oblasti výzkumu a inovací, například v podunajském makroregionu, by mohl napomoci řešení problému kritického nedostatečného množství.

**Výkonnost v oblasti inovací se v České republice nachází pod průměrem EU** – Česká republika se v roce 2011 nacházela ve srovnávacím přehledu výzkumu a inovací na 17. místě z 27 členských států EU a řadí se tak k mírným inovátorům. Slabiny se týkají zejména nedostatku kreativních výstupů (patenty, registrace ochranných známek a podnikatelské a organizační vzory), špatně koordinovaných činností výzkumu v terciárním vzdělávání a obecně nedostatečné spolupráce a koordinace mezi různými vládními subjekty v této oblasti, stejně jako mezi veřejnou, soukromou a akademickou sférou. Ohledně výsledků výzkumu a inovací panuje nedostatečné povědomí a jejich případné nedostatečné využití jak v akademické, tak podnikatelské sféře. Chybí rozvinutý model pro přenos technologií mezi výzkumnými centry a malými a středními podniky. Odvětví podnikových služeb v České republice, zejména služby s vysokou přidanou hodnotou, je nerozvinuté. Rovněž není dostatečně rozvinutá podpora inovací v oblastech netechnických kompetencí společností, jako je podnikání, zakládání podniku, marketing, vedení klastrů a spolupráce.

33,2 % české populace žije v převážně venkovských regionech. Hospodářský potenciál venkovských oblastí, včetně vytváření podmínek ke zlepšení konkurenceschopnosti a diversifikace těchto oblastí prostřednictvím uplatnění inovací, lepších informačních a komunikačních technologií a účinného využívání zdrojů, nebyl plně aktivován.

### ***Zaostalá dopravní infrastruktura***

Geografické umístění České republiky ve středu Evropy a orientace ekonomiky na vývoz příkládá značnou důležitost podpoře udržitelné dopravní sítě. Aby bylo této výzvě možno čelit, je nezbytné dokončit osu dopravní infrastruktury a připojit české regiony k transevropské dopravní síti. Stav současné dopravní infrastruktury v České republice potřebuje zásadní zlepšení co do kvality, tak funkčnosti. Organizační a rozpočtové problémy vedly k prodávám v budování jak hlavní transevropské dopravní infrastruktury a globálních sítí, tak některých významných přeshraničních dopravních spojů potřebných k významnému vylepšení stávajících nedostatečných kapacit pro nákladní i osobní dopravu. Pro dopravní infrastrukturu je charakteristická nedostatečná kapacita klíčových dopravních infrastruktur. V porovnání s mnoha členskými státy EU má Česká republika jednu z hustších dopravních sítí. Zlepšení přístupnosti osové dopravní infrastruktury zůstane klíčovou výzvou při podpoře českých regionů ve využívání jejich potenciálu, součinnosti a vzájemného doplňování, co se hospodářského rozvoje týče.

Konečně by měla být udělena priorita investicím do udržitelné městské dopravy. Městská doprava má významné dopady jak na hospodářskou činnost, tak na celkové prostředí pro život v aglomeracích.

### ***Podprůměrný vzdělávací systém a nedostatečně využívaný potenciál trhu práce***

Jedna z hlavních výzev se vztahuje k neefektivnosti vzdělávacího systému. Bez ohledu na výrazný pokrok v nedávných letech zůstává podíl 30–34letých s terciárním vzděláním jedním z nejnižších v EU a umístění českých institucí terciárního vzdělávání zůstává v mezinárodních přehledech kvality na nízké úrovni. Výkonnost vysokoškolského vzdělávání a kvalita vzdělávacího systému volají po zlepšení. Panuje nesoulad mezi odborným vzděláváním a požadavky vnitrostátních a regionálních trhů práce. Podíl dospělých v dalším vzdělávání je stále nízký a s rostoucím věkem zaměstnanců se čísla stále snižují. Česká republika se co do účasti v celoživotním vzdělávání ocitá v podprůměru. Stále narůstají nedostatky v kvalitě a rovnosti základního a nižšího

sekundárního stupně vzdělávání. Ačkoliv je míra předčasného ukončení školní docházky velmi nízká, narůstá počet dětí ze sociálně slabších rodin předčasně ukončujících školní docházku. Tyto děti jsou rovněž vystaveny nedostatku v oblasti vzdělávání kvůli omezené dostupnosti zařízení pro vzdělání v raném věku. Romské děti mají navíc omezený přístup ke vzdělání a ve vzdělávacím systému trpí segregací.

Ačkoliv je trh práce v České republice v relativně dobrém stavu, země stále čelí významným výzvám, jako je přiměřené využití nevyužitých lidských zdrojů, zejména rodičů s malými dětmi, mladých a starších pracovníků, nekvalifikované pracovní síly, dlouhodobě nezaměstnaných a Romů.

Český trh práce bojuje s výraznou úrovní nerovnosti pro ženy. Pro matky s malými dětmi je vstup na trh práce obtížný. Dostupnost kvalitních zařízení péče o děti je stále omezená a počet možností zápisů do školních zařízení služeb péče o dítě je nízký (zejména u dětí do tří let). To spolu s nedostatkem flexibilních pracovních úvazků negativně ovlivňuje zaměstnatelnost žen. Navíc existuje výrazný rozdíl v platech u mužů a žen a v uplynulých letech nebyl v tomto ohledu zaznamenán viditelný pokrok.

Ostatní zranitelné skupiny se na trhu práce rovněž setkávají s překážkami. Ačkoliv míra nezaměstnanosti mladých lidí zůstává pod evropským průměrem, v uplynulých letech výrazně vzrostla. Negativní trend dlouhodobé nezaměstnanosti je navíc nejvýraznější u mladých lidí. Populace v České republice rychle stárne a míra podílu nejstarších účastníků trhu práce je nízká.

Pro venkovské oblasti a ty nejmenší obce je dále charakteristický nízký podíl populace v produktivním věku. Venkov je ohrožen migrací z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. Míra hospodářské činnosti ve venkovských společenstvích je nižší a struktura ekonomických činností je méně diversifikovaná.

Aktivní politiky na trhu práce jsou nedostatečně financovány, mají omezenou působnost a jsou neúčinné. Lze pozorovat nedostatečný rozsah individualizovaných a cílených služeb pracovních úřadů spolu s nedostatkem konzistentního sledování a vyhodnocování programů a nástrojů aktivní politiky na trhu práce. Návrat registrovaných nezaměstnaných zpět do aktivního pracovního procesu se v rámci zemí EU pohybuje na jedné nejnižších úrovní.

I přes stabilní a nízkou úroveň chudoby, chudoba, co se týče malých dětí a starších lidí (zejména žen), vzrůstá. V sociální integraci zranitelných skupin, zvláště lidí se zdravotním postižením a Romů, zejména těch, kteří žijí ve znevýhodněných oblastech, existují rovněž nedostatky.

### ***Neefektivní využívání zdrojů***

Co se týče udržitelného využívání zdrojů, panují v České republice závažné problémy. Česká republika má jednu z nejvyšších úrovní emisí skleníkových plynů v EU rovněž díky vysoké energetické náročnosti hospodářství a výrobě energie ve velké míře závislé na uhlíku. Bez ohledu na neustálé zlepšování zůstává energetická náročnost, která mezi lety 1990 a 2008 poklesla v průměru o 2,5 %, výrazně nad průměrem OECD a Evropské unie. Lze to vysvětlit strukturálními vlastnostmi, včetně vysokého podílu energeticky náročných odvětví, nemoderními elektrárnami a topnými jednotkami, převládající silniční dopravou a velkým množstvím budov, které jsou poměrně energeticky náročné.

Ve snižování vystavení účinkům znečištění v České republice stále přetrvávají významné výzvy, ačkoliv se znečištění ovzduší v uplynulých dvou desetiletích neustále snižovalo a toto tempo se od počátku roku 2000 snížilo. Nejvyšším koncentracím znečištění je vystaveno obyvatelstvo ve středních Čechách a moravskoslezských regionech.



Stávající stav kvality povrchové a podzemní vody je neuspokojivý. Více než 1/3 území České republiky je ohrožována dusičnany. Rozsáhlé záplavy v České republice v uplynulých letech potvrdily vysoké riziko záplav a nedostatečnou schopnost krajiny zadržet vodu. Půdní eroze, zejména v důsledku působení vody, je v zemi rozšířeným problémem, stejně jako úbytek organických látek v půdě, zhutnění a kyselost půdy. Co se týče nakládání s odpady, je Česká republika stále silně závislá na skládkování a pouze velmi malá část odpadu je recyklována a kompostována. Tyto hrozby pro životní prostředí oslabují budoucí hospodářský růst ve značné části venkova a představují nebezpečí pro veřejné zdraví.

Seznam lokalit představujících velké nebezpečí pro životní prostředí a zdraví veřejnosti zahrnuje více než 4 000 míst v České republice. Tyto lokality často tvoří překážku hospodářského rozvoje. Některá krajina a lokality biologické rozmanitosti s významnou hodnotou, včetně sítě NATURA 2000, čelí závažným hrozbám. Biologickou rozmanitost ohrožují zemědělské činnosti, lesnictví a intenzivní využívání půdy obecně.

Omezení hospodářských nákladů do špatného hospodaření s přírodními zdroji může povzbudit konkurenceschopnost prostřednictvím zlepšení podmínek hospodářského růstu a vytvořením pracovních míst.

Ve všech těchto oblastech může Česká republika skvěle těžit ze spolupráce s ostatními čelními představiteli v oblasti inovací v Podunají, a k této spolupráci může přispívat, a v širším evropském kontextu může čerpat z výměny informací, vytváření sítí a společných iniciativ/akcí.

### *Nevýkonná veřejná správa*

Za klíčový nedostatek České republiky je považováno prostředí v institucích a veřejná správa. Nedůvěra ve veřejnou správu, jak ji odhalil například poslední index vnímání korupce sestavený organizací Transparency International, který umístil Českou republiku mezi členské státy EU s nejnižším počtem bodů, negativně ovlivňuje konkurenceschopnost v zemi, růst, ale i plnění politiky soudržnosti.

Politický vliv na státní úředníky je vysoký a vede k velké fluktuaci zaměstnanců a podezřelým subdodavatelským vztahům a negativně ovlivňuje stabilitu a výkonnost veřejné správy.

Nekalé praktiky v oblasti veřejných zakázek a nedostatečné fungování řídicích a kontrolních systémů veřejné správy jsou hlavními příčinami problémů provádění strukturálních fondů v České republice.

Bez ohledu na pokrok dosažený v oblasti elektronické správy a administrativní zátěže zaostává Česká republika ve zlepšování podnikatelského prostředí. To se týká zejména snadnosti zahájení plateb a jejich opoždění. Tato skutečnost řadí Česko republiku mezi nejhůře prospívající státy v evropském indexu plateb pro rok 2011. Další úsilí je třeba věnovat urychlení využívání služeb elektronické správy a snižování nadměrné regulace.

Další náklady pro podniky rovněž generuje špatná výkonnost systému civilního soudnictví a vleklá soudní řízení, stejně jako absence alternativních forem řešení sporů. V důsledku toho nejsou podniky schopny využívat nových obchodních příležitostí.

## 2. PRIORITY FINANCOVÁNÍ

Fondy SSR budou jedním z nejdůležitějších nástrojů pro vypořádání se s rozvojovými výzvami České republiky a k provádění strategie Evropa 2020. Každý fond by měl upřednostňovat, tam, kde je to možné, oblasti politiky uvedené v doporučení pro jednotlivé země a národním programu reforem. Priority financování rovněž přispějí ke společným zemědělským politikám a společným rybářským politikám, co se týče rozvoje venkova a rybářství. Za tímto účelem je třeba soustředit intervenci z fondů SSR na omezený počet priorit. Zkušenosti ukazují, že tematické zaměření umožňuje lepší účinnost veřejných intervencí dosažením kritického množství se skutečným dopadem na socioekonomickou situaci země a jejích regionů. V době fiskální konsolidace má stanovování priorit zásadní význam.

V souladu s výzvami týkajícími se jednotlivých zemí<sup>6</sup> bylo navrženo pět doplňkových a vzájemně se podporujících priorit financování. Odrážejí důležitost potřeb financování a případný příspěvek růstu a vytvoření pracovních míst. Při prezentaci priorit pro financování neexistuje žádné pořadí.

Jedná se o priority, které by útvary Komise v dalším programovém období 2014–2020 v České republice spolufinancovaly. Při vypracování programu byla brána v potaz dostatečná flexibilita umožňující pozměnění programu z podložených důvodů, aby bylo možno reagovat na výzvy a neočekávané události. Důležitá je spolupráce a koordinace se sousedními státy a regiony.

### 2.1 Inovace prospívající podnikatelskému prostředí

#### *Zlepšení účinnosti investic do výzkumu a inovací*

Česká vláda by měla vysvětlit, jakým způsobem bude dosaženo cíle veřejného financování výzkumu a vývoje (1 % HDP do roku 2020), co se týče oblastí výzkumu, výzkumných center/univerzit, přidělování finančních prostředků a druhu prioritních výdajů, kvality výkonu, celkového modelu správy a spolupráce se soukromým sektorem, podpory mezinárodní spolupráce, předávání výsledků výzkumu malým a středním podnikům atd. Vláda by rovněž měla podporovat sektor soukromého podnikání ve zvýšení výdajů na výzkumné a inovační činnosti. Za účelem dosažení těchto cílů je možné zavést pobídky. Aktivnější zapojení společností ze soukromého sektoru, zejména malých a středních podniků, do inovací má klíčový význam pro společnost, které potřebují vylepšit hodnotový řetězec, aby byly na trhu EU a mezinárodním trhu dále konkurenceschopné. Mělo by být upřednostněno vytvoření podnikatelského prostředí podněcujícího inovace podporou výzkumu a inovací, které lépe reaguje na potřeby podnikání, a poskytnutí potřebné doplňkové infrastruktury.

V průběhu uplynulých let bylo v oblasti inovací a konkurenceschopnosti vypracováno velké množství strategií. České republice se doporučuje využít tyto strategie jako hlavní přínos pro inteligentní strategii specializace (S3 – smart specialisation strategy). Tato strategie by měla upřednostňovat odvětví zahrnující „klíčové technologie“, klastry, mezery na trhu, instituce a výzkumné činnosti, které by mohly přispět ke zlepšení konkurenceschopnosti českého podnikatelského sektoru. Tato strategie by rovněž měla poskytovat doporučení pro model vnitrostátní správy činností výzkumu a inovací.

<sup>6</sup> Tematické cíle a navrhovaná opatření a jejich spojitost s oblastmi financování jsou uvedeny v příloze.

Za předpokladu, že ve stávajícím programovém období byla značná část podpory EU vyčleněna na výstavbu nových a rozšíření stávajících výzkumných center, finanční podpora z fondů SSR pro období 2014–2020 by měla být využívána zejména na zkvalitnění a rozšíření vybavení pro výzkum s cílem zajistit v českých výzkumných centrech dostupnost technologických kapacit. Hlavní výzkumné činnosti soustředění v okolí Prahy by měly pravděpodobně získat podporu z fondů SSR.

Významnými prvky rozvojové strategie by měla být komercializace výsledků výzkumu a inovací a poznatků výzkumných center a jejich předávání podnikatelskému sektoru, zejména malým a středním podnikům, odvětví zemědělství, rybolovu a akvakultury a zlepšení výzkumné kapacity z hlediska lidských zdrojů v České republice, včetně dosažení Evropského výzkumného prostoru (ERA)<sup>7</sup> a mezinárodní spolupráce, zejména v Podunají.

### ***Zlepšení inovací v podnikání a konkurenceschopnost***

Hlavním zdrojem při vytváření pracovních míst a růstu jsou v České republice malé a střední podniky. Z hlediska podpory z fondů SSR by mělo být prioritou zkvalitnění a posílení konkurenceschopnosti a udržitelnosti malých a středních podniků, zemědělství a odvětví rybolovu a akvakultury. Investice by měly být zaměřeny na opatření vedoucí k inovacím, vyšší přidané hodnotě, energetické účinnosti, a tudíž expanzi a internacionalizaci podnikatelských aktivit, získání inovativních výsledků a zlepšení produktivity. Investice by se měly zaměřit na oblasti, kde lze prostřednictvím inteligentní specializace dosáhnout konkurenční výhody a hospodářské transformace. Investice by měly být zaměřeny zejména na rozvíjející se trhy, kde jsou technologie okamžitě dostupné či kde by byly okamžitě dostupné, tj. inteligentní sítě, trhy s pokročilými výrobními technologiemi pro čistou výrobu, klíčové technologie, obchodování s bio produkty, kreativní služby a design, udržitelné stavebnictví a eko-design.

Fondy SSR pro období 2014–2020 by měly napomoci malým a středním podnikům v mnoha oblastech, jako jsou poradenské služby zaměřené na využívání inovací a ekologických technologií, energetická účinnost, požadavky na dovednosti, přístup k novým trhům a obchodní strategie, zakládání podniků, rozvoj klastrů atd. Měly by poskytovat konkrétní informace v souvislosti s plánovaným snížením administrativní zátěže (např. nástroje elektronické správy), zlepšovat celkové podnikatelské prostředí díky příslušné kvalitní infrastruktuře (např. inkubátory a technologické parky, zkvalitnění lokalit pro podniky).

Existuje rovněž naléhavá potřeba široké škály finančních nástrojů na podporu zakládání nových či další rozvoj již existujících podniků s potenciálem růstu. V současné době není pro malé a střední podniky na českém finančním trhu dostatek různých forem finančních nástrojů, zejména rizikového kapitálu a počátečního kapitálu. Česká republika by měla podniknout rozhodný krok směrem od grantové podpory malých a středních podniků k finančním nástrojům.

Finanční podpora by se měla rovněž zaměřovat na podporu ekonomické životaschopnosti malých zemědělských podniků a jejich začlenění do trhu prostřednictvím odpovídajícího financování na podporu účinnosti nákladů. Tato podpora by se měla zaměřit na příjemce, kteří ještě nedosahují odpovídající výše tržeb, a měla by zabránit zatěžování veřejných intervencí.

Měl by být plně aktivován potenciál růstu a konkurenceschopnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií, zejména prostřednictvím podpory rozvoje a využívání elektronického obchodování a elektronických služeb business to business (B2B), stejně jako poskytování řešení pro elektronickou správu a elektronické zadávání veřejných zakázek a zkvalitněných informačních a komunikačních technologií a schopnost práce s digitálními technologiemi.

<sup>7</sup> KOM(2012) 392 v konečném znění

## 2.2 Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost

### *Zlepšení dostupnosti a udržitelné způsoby dopravy*

V oblasti dopravy by se investice měly zaměřit na zlepšení mezinárodní dostupnosti České republiky, stejně jako na potřebné propojení mezi Prahou a ostatními regiony, aby se zlepšila jejich atraktivnost pro investory, povzbudila pracovní mobilita a zlepšilo se šíření poznatků mezi centry růstu a méně rozvinutými oblastmi. Priorita ve financování by měla být udělena odvětví železnic, a zejména dokončení hlavní transevropské železniční sítě. V silniční dopravě by mělo být upřednostněno dokončení systému dálnic a rychlostních silnic a zvýšená pozornost by měla být věnována zlepšení dostupnosti periferních oblastí. V porovnání s obdobím let 2007–2013 by se vyrovnanost v investicích do různých druhů dopravy měla změnit ve prospěch železnice a městské dopravy šetrné k životnímu prostředí.

V současné době české orgány a útvary Komise spolupracují na sestavení celkové strategie pro odvětví dopravy, která by měla vytvořit základy pro stanovování priorit a projektů pro financování v dalším programovém období. Útvary Komise byly aktivně zapojeny do probíhající přípravy strategie v oblasti dopravy pro období do roku 2020 a dále. Po svém dokončení a formálním přijetím českou vládou by tato strategie měla tvořit hlavní referenční dokument pro výběr činností v dopravě v České republice pro programové období 2014–2020.

## 2.3 Růst založený na lidském kapitálu a zvýšená účast na trhu práce

Hlavním zájmem České republiky by mělo zůstat zlepšení účasti na trhu práce a zvýšení růstu na základě zkvalitnění lidského kapitálu. To je výzva pro zintenzivnění soustředění fondů SSR na tematické cíle zaměstnanosti a vzdělávání v souladu s doporučením pro jednotlivé země a pro zvýšení relativního podílu investic z fondů SSR v porovnání s programovým obdobím 2007–13.

### *Posílení všech stupňů vzdělávání pro zlepšení jeho kvality, jeho přínosu pro sociální začlenění a významu pro trh práce*

Nabídka vzdělání musí být lépe propojena s trhem práce prostřednictvím provádění nepřetržitých analýz, včetně sestavování předpovědí. Dále musí být toto financování zřetelněji vázáno na výsledky. Je proto nutné navrhnout a zavést transparentní systém hodnocení kvality na různých jednotlivých vzdělávacích stupních.

Ke zlepšení výsledků a klíčových kompetencí žáků je třeba v povinné školní docházce zavést integrovaný rámec hodnocení orientovaný na zlepšení. Měla by být zajištěna cílená, individuální a včasná podpora všech žáků se slabšími výsledky již od předškolní docházky, aby byly zvýšeny šance znevýhodněných skupin na úspěch v nadcházejících vzdělávacích stupních. Vedle praktického výcviku v podnicích se musí zlepšit spolupráce mezi odbornými školami a podniky. Musejí být propracovány poradenské služby na základním a sekundárním vzdělávacím stupni, stejně jako vzdělávání a školení učitelů a školitelů v oblasti odborné přípravy a vzdělávání. Školní inspekce a orgány městské správy by se měly více zapojit do pomoci školám ve zlepšování kvality.

Podpora strategického profilování vysokoškolského vzdělávání by měla podpořit lepší propojenost s trhem práce. Ve vysokoškolském vzdělávání je rovněž nutné podporovat inovace a posilovat strategickou spolupráci s podniky. Dále by měl být umožněn rovný přístup k vysokoškolskému vzdělání, např. pro znevýhodněné skupiny. Rozvoj celoživotního vzdělávání by se měl zaměřit zejména na podporu a zkvalitnění vzdělávání dospělých a provedení národního systému kvalifikací, stejně jako evropských nástrojů uznávání kvalifikace. Musí být posílena dostupnost vhodného a na kariéru zaměřeného

celoživotního vzdělávání a zacílené podpory školení u nezaměstnaných, nekvalifikovaných a znevýhodněných jedinců.

### ***Zapojení rodičů s malými dětmi do trhu práce***

Pro rodiče s malými dětmi je zapojení či opětovné zapojení do trhu práce problematické. Díky investicím a zajištění kvalifikovaného personálu by se tedy měl zvýšit počet dostupných a kvalitních zařízení péče o děti. Měly by být zavedeny a rozvíjeny nové formy služeb péče o děti, musí být však zajištěna jejich odpovídající kvalita a musí být zohledněna rovněž jejich vzdělávací úloha.

Musí se zlepšit zásady rovnosti mužů a žen a opatření pro účinné sladění pracovního a soukromého života spolu s flexibilnějšími pracovními úvazy. To zahrnuje boj proti stereotypům jako je vnímání žen s malými dětmi, které vstupují na trh práce, jako výtěžných osob druhé kategorie a bojovat s diskriminací mužů a žen při zaměstnávání, kariérním postupu a odměňování. Musejí být nadále rozvíjeny nové modely zaměstnanosti a profesního rozvoje u mužů a žen.

### ***Integrace a zaměstnatelnost dalších zranitelných skupin***

Kvůli zvýšení zaměstnatelnosti všech zranitelných skupin, a tudíž kvůli usnadnění jejich integrace, je třeba dále posilovat veřejné služby zaměstnanosti (VSZ). Měla by být zlepšena kvalita a účinnost školení, pomoc při hledání zaměstnání a služby jednotlivcům. Měly by být uplatněny činnosti zaměřené na účinné hledání zaměstnání spolu s rozšířenými aktivačními a integračními opatřeními zaměřenými na intervenci u zranitelných skupin a měly by být přizpůsobeny místním potřebám a otázkám trhu práce. Financování by mělo být přímo provázáno s výsledky a mělo by být založeno na hodnocení vlastní účinnosti různých aktivních politik na trhu práce a poskytovatelů.

Kvůli zvýšení úrovně zaměstnanosti zejména mladých lidí je potřeba provést opatření zaměřená na odpovídající školení, včetně stáží a programů zapojujících mladé lidi do aktivních činností na trhu práce. Mělo by být rovněž rozvinuto poradenství v oblasti zaměstnání a odborné vzdělávání odpovídající požadavkům trhu. Mělo by být podporováno podnikání a zakládání nových podniků mladými podnikateli a měla by být zlepšena profesní příprava k zajištění rychlejšího a úspěšnějšího přechodu mezi školou a zaměstnáním. Prostřednictvím podpory při zakládání nových společností, které podnikají mimo odvětví zemědělství, a pracovních míst mimo odvětví zemědělství a akvakultury by se dále měla podpořit diversifikace zaměstnanosti v odvětví zemědělství a akvakultury.

Demografický vývoj ukazuje, že je rovněž třeba zvýšit podíl účasti starších lidí na trhu práce a jejich zaměstnatelnost. Ve firmách by k prodloužení stanoveného věku odchodu do důchodu měly být navrženy a provedeny politiky aktivního a zdravého stárnutí a dlouhodobé politiky v oblasti lidských zdrojů.

Dalším důležitým problémem, který je třeba řešit, je nízká zaměstnatelnost a nečinnost pracovníků se základním vzděláním, zejména Romů.

Přístup k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, zejména k sociální péči a službám sociální pomoci, je důležitý pro integraci sociálně vyloučených skupin a měl by být zkvalitněn. Musí být posílena podpora sociálně vyloučených, zranitelných skupin jako například Romů.

## 2.4 Hospodářství příznivé pro životní prostředí a účinně využívající zdroje

### *Ochrana životního prostředí a lepší hospodaření s přírodními zdroji*

Účinné nakládání se zdroji zlepšuje konkurenceschopnost a vytváří nová pracovní místa a zároveň chrání přírodní zdroje. Pro Českou republiku má tedy velkou důležitost lepší nakládání s odpady a správa vodních zdrojů. Při plnění požadavků EU je potřeba zaměřit pozornost na činnosti s vysokou případnou hodnotou, zejména na odvětví nakládání s pevnými odpady. Podobně je důležitým přínosem investic do nakládání s odpady obnova energie a materiálů. Tato oblast činnosti by měla vytvořit nové podnikatelské možnosti, a tudíž i pracovní místa, včetně nadnárodních příležitostí.

Účinné nakládání s odpady by rovněž mělo být posíleno prostřednictvím podpory udržitelného nakládání s půdou a vodou, včetně ochrany přírodních zdrojů (včetně sítě Natura 2000 a oblastí s vysokou přírodní hodnotou), biodiverzity, ochrany kvality ovzduší a zajištění odolnosti vůči změnám klimatu posílením adaptační schopnosti ekosystémových služeb.

### *Posun k energeticky účinnému, nízkouhlíkovému hospodářství*

Podpora posunu k nízkouhlíkovému hospodářství je cílem napříč odvětvími, který musí být sledován ve všech hospodářských odvětvích a musí být integrován do všech příslušných politik, zejména do výzkumu a vývoje, informačních a komunikačních technologií, rozvoje podnikání, prostředí dopravy, zemědělství a lesnictví.

Efektivní transformace českého hospodářství by především vyžadovala změnu ve struktuře hospodářství, výrazné zlepšení energetické účinnosti napříč všemi odvětvími, zásadní posun směrem k obnovitelným zdrojům energie a technologiím a investování do nízkouhlíkových a inteligentních sítí.

## 2.5 Moderní a profesionální administrativa

### *Zlepšení kapacity institucí veřejné správy za účelem zlepšení účinnosti a účelnosti a podpora podnikatelsky příznivého prostředí*

K zajištění toho, že výše uvedené investiční priority mohou přinést výsledky v podobě pracovních míst a růstu jak na národní, tak regionální úrovni, bude zásadní inovativní, účinná a transparentní veřejná správa. Financování z fondů SSR by mělo udělovat patřičnou prioritu opatřením ke snížení administrativní zátěže, včetně odstranění tvrdého dopadu daňové správy na podniky, boje s korupcí, zlepšení přístupu a účinnosti soudní moci a posílení provedení vnitrostátní inteligentní strategie správy, včetně náležitého využívání informačních a komunikačních technologií. Měl by být sledován systematický přístup k rozvoji elektronické správy s ohledem na snížení administrativní zátěže pro občany a podniky.

Klíčem k odstranění nedostatků v kapacitě správy je v průběhu stávajícího programového období vstup zákona o veřejné službě v platnost. Tento zákon je ve shodě s evropskými normami veřejné správy, zajištěním transparentního výběru profesionální veřejné správy a ochranou její nezávislosti. Vstup zákona o veřejné správě v platnost je doporučením pro jednotlivé země stanoveným Komisí od roku 2011.

## 3. FAKTORY ÚSPĚCHU ÚČINNÉ REALIZACE

V posilování celkové výkonnosti, a tudíž v růstu potenciálu České republiky, hrají klíčovou úlohu spolu s finanční konsolidací **strukturální reformy**. Představují rovněž **klíčovou podmínku** úspěšného provádění fondů SSR, což může mít optimální dopad,

pouze funguje-li vhodný politický, právní a správní rámec.

Nařízení o společných ustanoveních tudíž stanoví **předběžné podmínky**, které jsou nezbytnými **předpoklady vztahujícími se k účinnému a účelnému využívání fondů EU**, které by měly být splněny do doby schválení programu. Útvary Komise v rámci hodnocení Dohody o partnerství a programů formálně prošetří informace předložené Českou republikou.

Pokud nebudou v době předložení Dohody o partnerství Komisi splněny předběžné podmínky, bude muset Česká republika určit soubor činností, které budou muset být na vnitrostátní a regionální úrovni podniknuty, a harmonogram jejich plnění. Všechny předběžné podmínky je potřeba splnit do stanoveného termínu, nejpozději do dvou let od přijetí Dohody o partnerství nebo do 31. prosince 2016.

Na základě zkušenosti vyplývající ze stávajícího programového období a doporučení pro jednotlivé země musejí útvary Komise stanovit **předběžné podmínky zásadní pro úspěšné provedení výše uvedených priorit financování**. České úřady musejí před začátkem dalšího programového období k úspěšnému investování v každé z těchto oblastí učinit kroky ke splnění předběžných podmínek.

Mezi tyto kroky patří:

- vytvoření vnitrostátní a regionální strategie pro výzkum a inovace pro inteligentní specializaci, včetně kapitoly věnované informačním a komunikačním technologiím,
- přijetí ucelené vnitrostátní strategie v dopravě,
- přijetí opatření pro zajištění účinného provedení zákona o malých podnicích,
- zajištění účinného provedení „acquis“ EU v oblasti životního prostředí,
- existence strategie pro posílení účinnosti správy, včetně přijetí služebního zákona odpovídajícího evropským normám,
- existence vnitrostátní/regionální strategie pro zlepšení kvality terciárního vzdělávání,
- příprava víceletých vnitrostátních strategických plánů pro akvakulturu a vytvoření vnitrostátní správní kapacity pro sběr údajů o tomto odvětví.

Klíčovými ukazateli účinnosti veřejných investic je správní a institucionální účinnost. Pro zlepšení správní kapacity pro provádění fondů SSR platí naléhavá potřeba několika zlepšení, např. odpovídající a transparentní systém výběru projektů, účinný národní kontrolní úřad, odpovídající a funkční nástroj pro elektronickou správu a důkladná analýza nedostatků v oblasti financování malých a středních podniků k navržení vhodných režimů podpor. Měly by být plně zohledněny poznatky ze stávajícího programového období. Institucionální opatření by měla umožnit řídicím orgánům provádět své úkoly maximálně nezávisle, tj. řídit provádění programu v souladu se strategiemi stanovenými jiným subjektem a dříve schválenými strategiemi.

Neustále přetrvává nutnost posílení kapacit institucí zajišťujících efektivní uplatňování evropské legislativy (v oblasti životního prostředí, státní pomoci a veřejných zakázek a finanční správy a kontroly strukturálních fondů) a revidujících vnitrostátní systém pro vydávání povolení pro plánování a výstavbu infrastruktury. Pro využívání fondů SSR má rovněž zásadní význam úplné provedení vnitrostátní protikorupční strategie.

Na všech stupních správy je zásadní udržení kvalifikovaného personálu. Toto bude vyžadovat oproštění postupů v oblasti lidských zdrojů od politiky a přijetí služebního zákona, včetně jeho účinného provádění.

#### 4. PRIORITY EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE

Česká republika by měla vybudovat silnější soudržnost s programy v rámci cíle „investic do růstu a tvorby pracovních míst“ a s dalšími evropskými či vnitrostátními programy za účelem využití součinnosti pro intervenci do různých tematických oblastí. To bude vyžadovat zamyšlení nad otázkou, jak lze tyto různé druhy programů koordinovat.

Rovněž je potřeba selektivnější přístup. Vnitrostátní a regionální úřady musejí pečlivě vybrat a zaměřit se pouze na několik málo výzev, které jsou považovány za zásadní pro další rozvoj příhraničních oblastí a které lze stále spolufinancovat v rámci přeshraniční spolupráce. Co se týče příhraničních regionů s Polskem, Slovenskem a Saskem, stále přetrvává nutnost značných investic do infrastruktury, tj. odstranění nedostatků v dopravní infrastruktuře. Další významnou oblastí jsou ty činnosti, které mají přeshraniční dopad. Jejich příkladem je řízení povodňových rizik a ochrana biologické rozmanitosti a ekosystémů.

Měl by být sestaven žebříček výzev. Toto zahrnuje rovněž soustředění se na velmi omezený počet priorit s cílem věnovat se většímu počtu strategických projektů s výrazným dopadem. Útvary Komise výrazně podporují přijetí transparentního systému klíčových projektů, které by měly mít významný dopad na příhraniční oblasti.

Česká republika patří do makroregionu Podunají, což vyzývá ke koordinaci a propojení všech operačních programů a akčních plánů v rámci EUSDR (evropská strategie pro Podunají). Tematické cíle a priority vztahující se na Českou republiku spojené s EUSDR zahrnují zlepšení mobility a intermodality, železnice, ovzduší a přizpůsobení se změně klimatu, jako je například ochrana proti povodním.

Účinná řešení v mnoha oblastech rozvoje vyžadují spolupráci na výzvách a příležitostech, které vyžadují sdílení zkušeností napříč hranicemi. V období 2014–2020 v České republice existuje několik velmi významných oblastí přeshraniční spolupráce či spolupráce v nadnárodním kontextu, stejně jako spolupráce v rámci EUSDR.



## PŘÍLOHA

Příloha obsahuje ustanovení pro účinné plánování a výsledky, hodnocení potřeby financování ve vztahu k tematickým cílům a hodnocení příslušných hledisek správních kapacit.

### OPATŘENÍ PRO ÚČINNÉ PLÁNOVÁNÍ A REALIZACI

Zkušenosti z předchozích programových období odhalují několik faktorů ovlivňujících účinnost investic, zejména potřebu strategické orientace a zaměřenosti, nutnost zabránit roztržitosti investic, nedostatečné začlenění projektů do vnitrostátních systémů, vlažnou reakci na aktuální potřeby a nízkou evropskou přidanou hodnotu. Co se týče níže uvedených oblastí, útvary Komise očekávají určité odůvodnění týkající se jejich užitečnosti pro dosahování cílů strategie Evropa 2020 a zohlednění následujících úvah:

- podpora sportovní infrastruktury,
- výstavba nových a rozšíření stávajících nemocnic,
- investice do místních silnic lze z fondů SSR podpořit, pouze pokud přispívají fyzické, hospodářské a sociální obnově znevýhodněných městských a venkovských společenství a oblastí, nebo pokud poskytují potřebné propojení se sítí dálnic a rychlostních silnic (zaměřenost na nové silnice nebo výrazná zkvalitnění), či tam, kde doplňují chybějící přeshraniční spojení,
- všeobecná vzdělávací infrastruktura (s výjimkou infrastruktury potřebné k dosažení specifických cílů stanovených v písemném stanovisku ve vztahu k vzdělávání v raném věku, odbornému vzdělávání a přípravě a strategii celoživotního vzdělávání),
- investice do odvětví kultury lze podpořit v rámci integrovaných plánů pro rozvoj hospodářství a/nebo cestovního ruchu,
- komerční turistická zařízení jako hotely, volnočasová zařízení a lázně by měla být financována soukromými prostředky. Základní veřejná turistická infrastruktura, informace, přeshraniční spolupráce, malá zařízení, agroturistika atd. může na druhé straně v určitých oblastech tvořit potenciálně zdůvodnitelné využívání fondů SSR, například jako prostředek diversifikace a odhalování hospodářského potenciálu venkovských oblastí.

#### **(1.) Struktura programů**

Právní předpisy pro fondy SSR navržené pro období 2014–20 nabízejí v každém členském státu dodatečnou flexibilitu při stanovování programů nejlépe vyhovujících jejich institucionálnímu uspořádání. Spolupráce na všech úrovních je klíčem ke kvalitnímu vynakládání prostředků. Příloha I pozměněného návrhu Komise o společných ustanoveních<sup>8</sup> obsahuje prvky společného strategického rámce a stanovuje různé možnosti integrovaných přístupů k plánování, dosahování koordinace a součinnosti v průběhu provádění, k jejichž prozkoumání je Česká republika vyzývána.

<sup>8</sup> KOM (2012) 496 v konečném znění, 11.9.2012

V České republice bude muset být nejuvhodnější struktura sestavena ve spolupráci se zúčastněnými stranami a v průběhu vyjednávání s útvary Komise. Zásadní je, aby prováděcí struktura platná v období 2014–20 byla funkční a schopná účinně a účelně řídit programy. Každý návrh budoucího systému řízení strukturálních fondů v České republice musí být kriticky přezkoumán s ohledem na dosavadní zkušenosti s fungováním a problémy současného systému. Před rozhodnutím o jednotlivých operačních programech a řídicích orgánech by mělo být provedeno důkladné posouzení řídicích struktur s cílem zajistit účinnost a to, že subjekty, které jsou řídicími orgány, mají dostatečnou kapacitu pro řízení programů. Mělo by se zabránit „odvětvovému“ přístupu.

Při plánování programů by se mělo usilovat o součinnost nejen s pěti fondy SSR, ale rovněž s dalšími nástroji EU jako Erasmus pro všechny, azylový a migrační fond, Horizont 2020 a Unie inovací a programem pro sociální změnu a inovace, programem LIFE, digitální agendou pro Evropu a nástrojem pro propojení Evropy.

Integrované územní investice v politice soudržnosti umožňují provedení částí programů napříč oblastmi a k provedení integrovaných akcí poskytují flexibilitu pod úrovní programu. Tam, kde je zvolen tento mechanismus, by Česká republika měla definovat pro každou integrovanou územní investici vhodnou strukturu řízení, a zejména jmenovat řídicí orgán. Programy integrovaných územních investic by měly definovat zvláštní přidělené prostředky.

Dohoda o partnerství by měla vytyčit příspěvek z fondů SSR integrovanému přístupu pro územní rozvoj, včetně případného plánovaného a integrovaného přístupu k udržitelnému rozvoji měst.

## **(2.) Koordinace, doplňování a součinnost**

Na podporu cílů Dohody o partnerství musí být posílena **koordinace** mezi operačními programy. Mělo by být ustaveno diskusní fórum pro řídicí orgány různých operačních programů a útvary Komise o horizontálních a strategických otázkách v souvislosti s Dohodou o partnerství. To je důležité, protože integrované přístupy zahrnující různé finanční nástroje, priority a programy budou mít v programovém období 2014–20 vzrůstající význam. K této koordinaci mohou napomáhat i výroční jednání o přezkumu, avšak nejsou dostatečným nástrojem.

Koordinace provádění fondů SSR na vnitrostátní úrovni má zásadní význam pro plnění politiky soudržnosti a měla by být posílena a zjednodušena. K revizi a posílení budoucí koordinační úlohy musejí být využity zkušenosti se stávajícími koordinačními mechanismy. Při formování koordinačního orgánu pro období 2014–20 by měla být účinně využita kapacita a zkušenosti stávajících struktur.

Vzhledem ke struktuře a velikosti měst by měl být městský rozměr v českém kontextu vnímán v širším smyslu, tj. v kontextu **městských aglomerací** jako funkční oblasti pro společensko-hospodářský rozvoj nebo v kontextu měst a jejich společensko-hospodářského zázemí, včetně propojení měst a venkova. S ohledem na přípravu provádění integrovaných plánů rozvoje měst stále přetrvávají nedostatky ve správní kapacitě a provozní zkušenosti. Prvním krokem by měla být pomoc významným městům při vypracování (nebo aktualizaci stávající) **udržitelné a integrované sociálně-ekonomické strategie** pro (část) města či městské aglomerace, včetně jejich funkčního zázemí. Nový nástroj v podobě integrované územní investice může sloužit jako klíčový nástroj k provedení udržitelných městských strategií. V případech, kdy je strategie zaměřena na část města postiženého zásadními problémy, může být vhodným nástrojem

místní rozvoj se zapojením místních komunit. Pro zajištění rozvoje sociálně-ekonomického potenciálu (části) měst by mělo být případně integrálně využíváno přispění Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu. Měl by být sestaven model vhodného řízení, včetně náležitého delegování prováděcí pravomoci a moci, a zároveň by měla být zajištěna dostatečná správní kapacita a dostupnost nástrojů elektronické správy ve městech. Takovýto model řízení by měl být zasazen do rámce širšího partnerství a zajišťovat, aby byla věnována dostatečná pozornost efektivnímu přístupu vycházejícímu zdola.

Místní rozvoj se zapojením místních komunit nabízí integrovaný přístup vycházející ze zdola jako reakci na celkové územní a místní výzvy prostřednictvím zapojení místních společenství.

112 místních akčních skupin programu LEADER financovaných v rámci programu rozvoje venkova pro období 2007–13 již pracuje na zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství, diversifikaci hospodářské činnosti a zlepšení základních služeb a životních podmínek ve venkovských oblastech. Tento přístup by měl nadále pokračovat a tam, kde je to potřeba, by měl být rozšířen i na oblasti založené akvakultuře.

Mělo by být účinně a účelně přezkoumáno možné využití **společných akčních plánů** a zaměřit je na odpovídající činnosti, zejména v rámci Evropského sociálního fondu, za účelem optimalizace výhod zjednodušených možností vykazovaných nákladů.

#### vyhodnocení potřeb financování ve vztahu k tematickým cílům

Následující části seznamují s pohledem útvarů Komise, co se týče priorit fondů SSR pro Českou republiku. Byly sestaveny na základě hloubkové analýzy v zemi<sup>9</sup> a vybrány z 11 tematických cílů, které pramení z návrhu nařízení Komise o společných ustanoveních<sup>10</sup> o fondech SSR přijatého Komisí dne 6. října 2011. Těchto 11 tematických cílů převádí strategii Evropa 2020 do operačních cílů, které budou podporovány fondy SSR.

Těchto 11 tematických cílů je společných pro politiky soudržnosti, rozvoje venkova a námořní a rybářské politiky. Zajišťují provázanost intervencí v rámci těchto politik za účelem dosažení společných cílů, a to cílů strategie Evropa 2020. Poskytují seznam možných cílů financování pro celou Evropskou unii. V souladu se specifickou situací v každém členském státu se poté provede po dohodě s vnitrostátními úřady cílenější výběr. Výzvy a oblasti financování v České republice odpovídají následujícím tematickým cílům:

<sup>9</sup> Odkaz na pracovní dokument útvarů Komise pro Českou republiku z roku 2012

<sup>10</sup> KOM(2011)615 v konečném znění/2;  
[http://ec.europa.eu/regional\\_policy/what/future/proposals\\_2014\\_2020\\_en.cfm#1](http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm#1)

<b>Priority financování</b>	<b>Přidružené tematické cíle</b>
<i>Podnikatelské prostředí příznivé pro inovace</i>	<i>Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich použití a kvalita. Zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova) a odvětví rybolovu a akvakultury (pro Evropský námořní a rybářský fond).</i>
<i>Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost</i>	<i>Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových sítích infrastruktur.</i>
<i>Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce</i>	<i>Podpora zaměstnanosti a podpora pracovní mobility, podpora sociálního začlenění a boj s chudobou, investice do vzdělání, kvalifikace a celoživotního učení.</i>
<i>Hospodářství příznivé pro životní prostředí a nákladově efektivní hospodářství</i>	<i>Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích, Podpora adaptace na změnu klimatu, prevence rizika a jeho řešení, Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů.</i>
<i>Moderní a profesionální administrativa</i>	<i>Zlepšení institucionální kapacity a účinná veřejná správa. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich využití a kvalita.</i>

#### **PRIORITY FINANCOVÁNÍ: PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ PŘÍZNVÉ PRO INOVACE**

Cíle priority financování „**podnikatelské prostředí příznivé pro inovace**“ budou dosaženy primárně prostřednictvím tematických cílů „posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací“, „zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství a odvětví rybářství a akvakultury“ a „zlepšování přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich využití a kvalita“.

**Tematický cíl:** „Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací“

<b>Hlavní cíl strategie Evropa 2020</b>	<b>Současný stav</b>	<b>Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem</b>
3 % HDP Evropské unie na výdaje za výzkum a rozvoj	Hrubé domácí výdaje za výzkum a vývoj (jako % HDP) 1,56 v roce 2010. Veřejné výdaje za výzkum a vývoj v roce 2010 představovaly 0,63 %.	Veřejné výdaje za vědu, výzkum, rozvoj a inovace ve výši 1 % HDP

Co se týče tohoto tematického cíle, jsou priority financování převedeny na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Zlepšení kvality výzkumných a inovačních kapacit pro rozvoj výzkumu a inovací nejvyšší úrovně a podpora odborných středisek:

- Nepřetržité investování do kvality infrastruktury pro výzkum a technologický rozvoj s prioritou modernizace a rozšíření výzkumného vybavení. To by mělo podle operačního programu pro inovace pro období 2007–13 zajišťovat dostupnost nejmodernějšího technologického vybavení ve stávajících či nově vystavěných výzkumných centrech nejvyšší úrovně. V těchto centrech se dále požaduje intenzivnější vytváření sítí a spolupráce mezi centry/instituty pro výzkum a technologický rozvoj a zvýšení počtu vědeckého personálu.

2. Podpora podnikových investic do výzkumu a inovací, vývoje produktů a služeb, obchodování s výsledky výzkumu, přenosu technologií, vytváření sítí, rozvoje klastrů a aplikovaných inovací prostřednictvím inteligentní specializace:

- Spolupráce, obchodování s výsledky výzkumu a poznatky a jejich přenos mezi vědeckým/akademickým světem a podniky napříč odvětvími. Na základě společně stanovených oblastí by mělo být zavedeno strategické partnerství mezi odvětvím výzkumu a podnikatelskou sférou. Měly by být rozvíjeny další činnosti zaměřené na popularizaci vědy a technologií, spolu s posilováním důvěry, povědomí a spolupráce mezi soukromým a veřejným výzkumem a inovacemi.
- Centra pro přenos technologií by měla podporovat a posilovat počet výstupů aplikovaného výzkumu a technologického rozvoje a obchodování s nimi. To bude vyžadovat strategické partnerství všech příslušných partnerů v odvětví.
- Centra pro výzkum a technologický rozvoj by měla vyvinout koncept politiky více externě zaměřených, zejména co se týče výzkumných činností a spolupráce s malými a středními podniky. To bude vyžadovat další investice do doplňkové infrastruktury v okolí či blízkosti těchto center, např. detašovaná zařízení, podnikatelská centra, vědecké parky a parky klastrů s vhodnými přístupovými zařízeními.
- Zvýšit přeshraniční spolupráci – nebo v rámci EUSDR mezi výzkumnými centry – a zavést mechanismus podněcování přenosu poznatků a inovací do společností situovaných v přeshraničních zónách.
- Vnitrostátní orgány by měly podniknout potřebné činnosti k prozkoumání možných součinností s Evropským inovačním a technologickým institutem (EIT) a jeho Společenstvím pro inovaci vědomostí s cílem zvýšit kapacitu pro inovace příslušných zemí prostřednictvím užší spolupráce se znalostním trojúhelníkem.

3. Podpora technologického a aplikovaného výzkumu, pokročilých výrobních kapacit a prvotní výroby v klíčových technologiích a šíření/přenos technologií všeobecného využití:

- Soustředit se na „budoucí a vznikající technologie“ se zvláštním zaměřením na klíčové technologie v odvětvích s významným potenciálem růstu vytípaných ve strategiích výzkumu a inovací pro inteligentní specializaci. Podpora technologií pro zakládání společností působících v omezeném počtu klíčových technologií by měla umožnit prozkoumat mezery na trhu a znovuoživení místního hospodářství ohroženého deindustrializací (pro příslušné regiony).

- Podporovat praktické využívání výsledků výzkumu a inovací v odvětvích zemědělství, produkce potravin, a akvakultury a zpracování ryb.
4. Investice směřované do modernizace zařízení vysokoškolského vzdělávání za účelem zlepšení kvality vzdělávání, ale také posílení výzkumné kapacity v dotčených oblastech.
- Zvýšení počtu kvalifikovaných pracovníků ve výzkumných a technologických centrech a poskytování pobídek a transparentní systém kariérního růstu, který zaručí, že absolventi po ukončení studií v českém odvětví výzkumu a technologického rozvoje po ukončení studií zůstanou, zvýšení podílu pracovníků s dokončeným postgraduálním studiem, posílení mezinárodního složení výzkumných týmů na univerzitách a ve výzkumných organizacích, stejně jako zvýšení počtu zahraničních výzkumných pracovníků v České republice by mělo být vnímáno jako základ pro zvýšení podílu výzkumu a technologického rozvoje na českém hospodářství.
  - Významným prvkem strategie pro výzkum a technologický rozvoj by se mělo stát zaměření na mezinárodní spolupráci a mobilitu absolventů a mladých výzkumných pracovníků. Činnosti zaměřené na snížení odlivu talentovaných českých studentů do zahraničí a zvýšení atraktivnosti České republiky pro zahraniční studenty k podpoře výměny poznatků. Měla by být zavedena lepší integrace českého systému pro výzkum a technologický rozvoj do mezinárodních / evropských sítí založených v rámci strategie EU pro Podunají.
  - Zlepšení kvality výkonu v oblasti výzkumu a technologického rozvoje českých vysokoškolských institucí. Toto by mělo být spojeno zejména s dostupností kvalifikovaného personálu a dostatečného množství kvalitních výzkumných zařízení pro vzdělávací účely, zejména v těch oblastech vzdělávání, které jsou napojeny na vnitrostátní a regionální pracovní trhy a potřeby vnitrostátních a regionálních ekonomik.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Aktualizovaná vnitrostátní politika inovací splňující kritéria strategií pro výzkum a inovace pro koncept inteligentní specializace (S3) (rovněž uvážení regionálního rozměru) by měla tvořit vnitrostátní rámec pro směřování investic do výzkumu, rozvoje a inovací i nad limit podpory EU v rámci tohoto tematického cíle.
- Hodnocení vlivu politiky výzkumu a inovací na vyváženější socio-ekonomický rozvoj země.
- Zavedení mechanismu hodnocení výsledků výzkumu na univerzitách a veřejných výzkumných center jako jedno z kritérií přidělování veřejných zdrojů zařízením terciárního vzdělávání.
- Partnerství a jasné vlastnictví je základním prvkem, na němž lze založit a provést S3. Je proto nutno založit úřad pro obecnou koordinaci výzkumu a inovací na vnitrostátní úrovni.
- Tyto činnosti podporované v souladu s tímto tematickým cílem by měly být úzce koordinovány s činnostmi České republiky v rámci programu Horizont 2020.

Činnosti v souladu s tímto tematickým cílem by měly být koordinovány s intervencemi v oblastech konkurenceschopnosti, nízkouhlíkového hospodářství, životního prostředí a účinného využívání zdrojů a vzdělávání, dovedností a celoživotního učení.

**Tematický cíl:** „Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich využívání a kvalita“

Co se týče tohoto tematického cíle, je priorita financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Další rozvoj digitálních služeb a kompetencí a kvality informačních a komunikačních technologií, zejména v méně rozvinutých oblastech k podpoře jejich udržitelnosti a konkurenceschopnosti.
2. Lepší přístup ke školení, poradenství a službám v rámci informačních a komunikačních technologií pro malé a střední podniky, odvětví zemědělství, rybolovu a akvakultury.
3. Provedení a sledování vnitrostátního víceúrovňového plánu.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k příslušným intervencím do oblastí konkurenceschopnosti, malých a středních podniků a veřejné správy<sup>11</sup>.

**Tematický cíl:** „Zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (pro EZFRV) a odvětví rybolovu a akvakultury (pro EFRR)“

Co se týče tohoto tematického cíle, je priorita financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

- Lepší přístup k novým technologiím na podporu využívání inovací malými a středními podniky. To bude vyžadovat zavedení lepší spolupráce mezi malými a středními podniky a oblastí výzkumu. Tento krok by měl zahrnovat rovněž podporu sociálních podniků a sociální ekonomie v souladu s iniciativou Evropské unie pro sociální podnikání přijatou v říjnu 2011.
- Podpora uplatňování eko-inovací a ekologických technologií malými a středními podniky zejména prostřednictvím podpory rozvoje klastrů v odvětví ekologických technologiích, odstranění hlavních překážek využívání eko-inovací a zlepšení povědomí mezi společnostmi o přijetí systému Společenství pro environmentální řízení podniků a auditu (EMAS) či dalších uznávaných systémech řízení v oblasti ochrany životního prostředí.
- Vytvoření škály finančních nástrojů, včetně nástrojů pro řízení rizik a vstupní kapitál, na podporu zakládání nových společností a pro rozvoj stávajících společností s potenciálem růstu. To se vztahuje rovněž na společnosti v odvětví zemědělství a akvakultury a malé a střední podniky působící ve venkovských oblastech.

<sup>11</sup> Tematické cíle č. 3 a 11 v souladu s návrhem nařízení.

Česká republika by měla podniknout rozhodný krok směrem od grantové podpory malých a středních podniků k finančním nástrojům.

- Zlepšení celkového podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky prostřednictvím poskytnutí příslušné infrastruktury, tj. inkubátory a technologické parky, modernizace a vylepšení stávajících průmyslových areálů a renovace brownfieldů pro následné ekonomické využití (programy JESSICA).
- Rozvoj služeb poradenství v podnikání, zejména v oblastech zakládání nových podniků, přenosu technologií, přístupu k novým trhům a účinnému využívání energií. Dále by měla být rozvíjena rovněž podpora inovací v oblastech netechnických kompetencí společností, tj. obecného podnikání, zakládání společností, právní struktur, principů marketingu a managementu a řízení klastrů a spolupráce.
- Na základě silné orientace českého podnikatelského sektoru na vývoz, poskytování podpory při internacionalizaci českých společností prostřednictvím vytvoření nových obchodních modelů, včetně řetězců s vyšší hodnotou a marketingových organizací.
- Akční plán pro zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství, akvakultury, potravinářství a lesnictví zvýšením přidané hodnoty u primárních produktů prostřednictvím režimů jakosti, zlepšení v obchodních organizacích a lepší podnikatelské praktiky za účelem vytvoření inovativnějších a udržitelnějších modelů podnikání ve venkovských oblastech. Zásadní význam má uplatnění inovací v těchto primárních odvětvích, zlepšení systémů řízení a organizace v dodavatelském řetězci.
- Konkrétní opatření pro další rozvoj sektoru podnikatelských služeb v České republice, zejména služeb s vysokou přidanou hodnotou. Strategie výzkumu a inovací pro inteligentní specializaci, které musejí být prioritně vypracovány, by měly doložit odvětví služeb s nejvyšším potenciálem a typ opatření, která mají být vypracována.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Provést důkladnou analýzu mezer na trhu ke stanovení potřeb financování malých a středních podniků a určit oblasti financování, které nejsou dostatečně pokryty soukromými investicemi, kde se objevuje jasný příklad selhání trhu. Navrhnout vhodné finanční nástroje pro velmi malé společnosti a malé a střední podniky a zohlednit připravenost společností, jejich potenciál pro růst, specializovanost odvětví a vystavení riziku.
- Zajistit správné uplatnění politiky EU v oblasti podpor a politik státní podpory. Zavést centrální registr státní podpory.
- Vytvořit vnitrostátní inteligentní strategii specializace (Smart Specialisation Strategy – S3).

Činnosti v souladu s tímto tematickým cílem mohou případně přispět k souvisejícím intervencím v oblasti výzkumu a inovací, informačních a komunikačních technologií, nízkouhlíkovém hospodářství, ekologie a účinného využívání zdrojů a zaměstnanosti a pracovní mobility<sup>12</sup>.

<sup>12</sup> Tematické cíle č. 1,2,4,6,8 v souladu s návrhem nařízení.



**PRIORITA FINANCOVÁNÍ: ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO RŮST A  
KONKURENCESCHOPNOST**

Cíle priority financování „**rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost**“ budou primárně dosaženy prostřednictvím tematického cíle „podpora udržitelné dopravy a odstraňování kapacitních nedostatků klíčové sítě infrastruktury“.

**Tematický cíl:** „Podpora udržitelné dopravy a odstraňování kapacitních nedostatků v klíčových sítích infrastruktury“

Co se týče tohoto tematického cíle, je priorita financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Nepřetržitá podpora pro dokončení sítě TEN-T, zejména hlavní sítě, s velkým důrazem kladeným na železniční síť, včetně propojení pražského letiště s vnitrostátním železničním systémem. Tato priorita financování by měla zahrnovat rovněž investice do instalace vybavení evropského systému řízení železničního provozu do všech hlavních síťových koridorů.
2. Výstavba těchto přeshraničních spojení s vysokou hospodářskou hodnotou, co se týče přepravy nákladů a pasažérů (spojitost s nástrojem pro propojení Evropy – CEF).
3. Investice do udržitelné městské dopravy na podporu strategie integrované a udržitelné mobility v městských aglomeracích.
4. Vytvoření omezeného počtu spolupráceschopných logistických center. Výběr těchto center musí být založen na studiích proveditelnosti.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Pro stanovování střednědobých priorit financování je zásadní brzké dokončení dlouhodobé strategie pro dopravu, společná iniciativa českých úřadů, útvarů Komise a iniciativy JASPERS.
- Na podporu dlouhodobého fungování a údržby dopravních sítí a udržitelnost investic do politiky soudržnosti by měl být vypracován střednědobý až dlouhodobý finanční plán obsahující rovněž plán údržby. Měl by být k dispozici minimální víceletý rozpočet provádění tohoto plánu údržby, který by mohl obsahovat zavedení inteligentního a udržitelného režimu poplatků.
- Zajistit součinnost s činnostmi financovanými v souladu s CEF a prozkoumat možnosti využití finančních nástrojů pro zaktraktivnění výstavby dopravní infrastruktury pro soukromé financování za účelem zmírnění zátěže veřejných financí.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k souvisejícím intervencím v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů<sup>13</sup>.

<sup>13</sup> Tematický cíl č. 6 v souladu s návrhem nařízení.

**PRIORITA FINANCOVÁNÍ: RŮST ZALOŽENÝ NA LIDSKÉM KAPITÁLU A ZVÝŠENÁ ÚČAST NA TRHU PRÁCE**

Cíle priority financování „růst založený na lidském kapitálu a zvýšená účast na trhu práce“ bude primárně dosaženo tematickými cíli „zlepšení zaměstnanosti a podpora pracovní mobility“, „podpora sociálního začlenění a boj s chudobou“ a „investice do vzdělání, kvalifikace a celoživotního učení“.

<b>Tematický cíl:</b> „Podpora zaměstnanosti a pracovní mobility“		
<b>Hlavní cíl strategie Evropa 2020</b>	<b>Současný stav (2011)</b>	<b>Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem</b>
75 % 20-64letých bude zaměstnáno	70,9 %	75 % 20-64letých bude zaměstnáno
<b>Doporučení (č. 2) pro konkrétní zemi:</b> Znovu uvážit plány kvůli umožnění dřívějšího opuštění trhu práce. Podpořit účinné zapojení mladých pracovníků do plánovaného financovaného režimu pro zlepšení přiměřených výší důchodů.		
<b>Doporučení (č. 3) pro konkrétní zemi:</b> Přijmout doplňková opatření k výraznému zvýšení dostupnosti dosažitelné a kvalitní péče o děti v raném věku.		
<b>Doporučení (č. 4) pro konkrétní zemi:</b> Posílit veřejné služby zaměstnanosti zvýšením kvality a efektivnosti školení, pomoci při hledání pracovního místa a služeb jednotlivcům, včetně externě zadávaných služeb.		

Co se týče tohoto tematického cíle, jsou priority financování převedeny na následující investiční priority / oblasti zájmu a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků

- Zvýšit účast na trhu práce, zejména u zranitelných skupin, jako jsou ženy s malými dětmi, starší pracovníci, mladí lidé, nekvalifikovaní, dlouhodobě nezaměstnaní, Romové, osoby se zdravotním postižením.
- Zajistit rychlejší a úspěšnější přechod mezi školami a zaměstnáním prostřednictvím cílené aktivní politiky na trhu práce a podporou při zakládání nových podniků mladými lidmi. Zvýšení vhodného vzdělávání při zaměstnání (učňovská praxe, stáže), zavedení školicích, profesně orientovaných a praktických programů. Rozvinout poradenství pro volbu zaměstnání ve školách a podporovat podnikání u mladých lidí.
- Zajistit rovné příležitosti na trhu práce a vyváženost pracovního a soukromého života mužů a žen všech věkových kategorií. Navýšit poskytování finančně udržitelné a dostupné péče o děti a služby dlouhodobé péče o starší lidi a přivést tak na trh práce více žen. Vyřešit rozdíly v zaměstnanosti a platové rozdíly u mužů a žen.
- Podpořit flexibilní časové úvazky. Zvýšit podíl dospělých účastníků se celoživotního učení (zejména u nekvalifikovaných a znevýhodněných dospělých).
- Vypracovat a podpořit inovativní formy organizace práce příznivé pro starší osoby za účelem dlouhodobějšího udržení starších pracovníků v zaměstnání. Provést vhodná

pobídková opatření k zabránění předčasným odchodům do penze, zvýšit podíl zaměstnanosti starších pracovníků a podpořit aktivní a zdravé stárnutí spolu s dlouhodobými politikami lidských zdrojů ve společnostech, které zohledňují potřeby starších pracovníků na trhu práce.

## 2. Modernizace a posílení institucí trhu práce

- Zlepšení kvality a účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti. Důraz na školení, pomoc při hledání zaměstnání a individualizované služby. Propojit financování programů s jejich výsledky.
- Uplatňovat opatření účinně zaměřená na zaměstnanost, vhodně přizpůsobená individuálním potřebám lidí hledajících zaměstnání a reagující na problémy trhu práce. Zlepšit účinnost aktivní politiky na trhu práce týkající se pracovních míst s ohledem na zranitelné skupiny.
- Zvýšit účinnost a zaměřenost intervencí aktivních politik trhu práce. Vytvořit systematické hodnocení účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti a aktivních politik na trhu práce. Zlepšit systém kontinuálních předpovědí týkajících se trhu práce.

## 3. Podporovat diversifikaci zaměstnání v odvětvích zemědělství a akvakultury

- Podporovat ve venkovských oblastech zakládání podniků a služeb podporujících podnikání mimo odvětví zemědělství. Strategicky orientovat místní rozvoj se zapojením místních komunit na adaptaci a inovaci v odvětvích zemědělství a akvakultury.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k příslušným intervencím vytipovaným v oblastech výzkumu, inovací, konkurenceschopnosti, malých a středních podniků, sociální začlenění, boje s chudobou a institucionální a správní kapacity<sup>14</sup>.

**Tematický cíl:** „Podpora sociální začlenění a boj s chudobou“

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Současný stav	Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem
Alespoň o 20 milionů lidí, kteří se ocitli v chudobě či jsou ohroženi chudobou a sociálním vyloučením, méně	15,3 % celkové populace (2011)	Udržet počet lidí, kteří se ocitli v chudobě, nebo ohrožených chudobou, materiální deprivací či žijících v domácnosti, jejíž členové nemají zaměstnání, v roce 2020 na stejné úrovni jako v roce 2008

Co se týče tohoto tematického cíle, jsou priority financování převedeny na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

### 1. Integrace marginalizovaných společenství, jako jsou například Romové.

<sup>14</sup> Tematické cíle č. 1, 3, 9, 10 v souladu s návrhem nařízení.

- Podpora individualizovaných služeb a poradenství úřadů práce a specifická podpůrná opatření pro romské uchazeče o práci a zvýšení nabídky sociální práce v terénu a zdravotních asistentů ve znevýhodněných oblastech.
  - Posílit podporu sociálně vyloučených oblastí s cílem jejich následného vymýcení prostřednictvím systémových integračních opatření.
  - Odstranit segregaci ve vzdělávání, zlepšit kvalitu vzdělávání v raném věku. Podpora vzdělání pro všechny ke zvýšení počtu romských žáků v hlavním proudu vzdělávání. Zajistit přechod ze škol do zaměstnání.
2. Zlepšit přístup k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotní péče a sociálních služeb obecného zájmu
- Podpora přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním sociálním službám a zdravotní péči. Podpora prevence, včetně cílených činností zaměřených zejména na zranitelné skupiny, jako jsou Romové, uživatelé drog a konzumenti alkoholu či závislí na omamných látkách (zejména mezi mladými lidmi mladšími 18ti let).
  - Další rozvoj služeb dlouhodobé péče a propojení sociální a zdravotní péče.
  - Zaměřit se na vzdělávání v raném věku a služby péče (zvýšením nabídky a zajištěním kvality), včetně integrovaných přístupů kombinované péče o děti, vzdělávání, podpory zdraví a rodičovství, zejména se zřetelem na prevenci umísťování dětí do ústavní péče.
  - Podpora při přechodu z ústavní péče do komunitních služeb péče o děti, zdravotně postižené osoby či lidi s duševními poruchami a starší osoby.
3. Zlepšit kvalitu života ve venkovských osadách a lepší jejich atraktivitu
- Zlepšení jak drobné infrastruktury, tak přístupu k místním základním službám ve venkovských oblastech jako předběžná podmínka pro jejich hospodářský rozvoj a udržení obyvatelstva prostřednictvím místního rozvoje se zapojením místních komunit (na základě zkušenosti z iniciativy LEADER).

Činnosti v souladu s tímto tematickým cílem mohou případně přispět k souvisejícím intervencím v oblastech zaměstnanosti a pracovní mobility, vzdělávání, kvalifikace a celoživotního učení.<sup>15</sup>

**Tematický cíl:** „Investice do vzdělávání, kvalifikace a celoživotního učení“

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Současný stav (2011)	Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem
Snížení míry předčasného ukončování školní docházky pod hranici 10 %	4,9 %	Maximální míra předčasného ukončování školní docházky 5,5 %
Alespoň 40 % 30–34letých dokončujících třetí stupeň vzdělání	23,8 %	32 %

**Doporučení (č. 6) pro konkrétní zemi** Přijmout potřebné právní předpisy pro zakládání transparentní a jasně definovaný systém hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání a výzkumných institucí. Zajistit, aby bylo financování udržitelné a vázané na výsledek hodnocení kvality. V povinném vzdělávání zavést hodnotící rámec orientovaný na zlepšení.

<sup>15</sup> Tematické cíle č. 8 a 10 v souladu s návrhem nařízení.

Co se týče tohoto tematického cíle, jsou priority financování převedeny na následující priority investování a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Zlepšování kvality, účinnosti a otevřenosti terciárního a ekvivalentního vzdělávání ke zvýšení podílu a úrovně dosaženého vzdělání

- Podpořit pečlivé interní a externí hodnocení vysokoškolského vzdělávání a výzkumných institucí.
- Zajistit rovný přístup k vysokoškolskému vzdělávání pro znevýhodněné skupiny.
- Zvýšit rozmanitost způsobů studia (částečné, distanční a modulární vzdělávání, další vzdělávání pro dospělé, kteří se vrací do škol, a pro ostatní již na trhu práce).
- Poskytnou dospělým posluchačům vysoce kvalitní kurzy s adekvátní metodologií orientovanou na výsledek, co nejbližší potřebám trhu práce.
- Podpořit rozvoj kvality ve vysokoškolském vzdělávání prostřednictvím zlepšení kvality personálu a vyučování.
- Podporovat inovace ve vysokoškolském vzdělávání prostřednictvím interaktivnějšího učebního prostředí pro učení a podporovat strategickou spolupráci mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání a společnostmi.

2. Snížení výskytu předčasného ukončení školní docházky a podpora rovného přístupu ke kvalitní péči o děti v raném věku, primárního a sekundárního vzdělávání

- Zavést v povinném vzdělávání hodnotící rámec orientovaný na zlepšení k přímočařejšímu zaměření na kvalitu učení a vyučování a jejich vztah k výsledkům studentů.
- Zlepšení rovnosti v povinném vzdělávání prostřednictvím zajištění přístupu k vysoce kvalitní péči o děti v raném věku (nutností je zvýšení nabídky), základnímu a nižšímu sekundárnímu vzdělávání a poskytování podpory slabším žákům.
- Zlepšení kvality povinného vzdělávání a úrovně klíčových kompetencí žáků, včetně čtení, matematiky a přírodovědných znalostí provedením rámce pro sledování a hodnocení zaměřeného na zlepšení na klíčových stupních: systém, škola, učitelé a žáci.
- Zvýšit význam systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce a spolupráci mezi odbornými školami a společnostmi. Zlepšit kariérní poradenské služby.
- Usnadnit přechod mladých lidí z institucí odborného vzdělávání a přípravy a všeobecného vyššího sekundárního vzdělávání na trh práce a zavést flexibilní propojení mezi různými segmenty vzdělávání.
- Zlepšit přípravu na povolání u budoucích učitelů i vzdělávání při práci učitele, stavění na silných stránkách a talentu jednotlivých učitelů.

Při plnění činností v souladu se specifickým cílem je třeba zvážit specifickou situaci venkovských oblastí.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k příslušným intervencím vytipovaným v oblastech výzkumu, inovací, konkurenceschopnosti, malých a středních podniků, zaměstnanosti a pracovní mobility, sociální začlenění a boje s chudobou.<sup>16</sup>

**PRIORITY FINANCOVÁNÍ: HOSPODÁŘSTVÍ PŘÍZNIVÉ PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A NÁKLADOVĚ EFEKTIVNÍ HOSPODÁŘSTVÍ**

Cílů priority financování „**hospodářství příznivé pro životní prostředí a nákladově efektivní hospodářství**“ bude primárně dosaženo prostřednictvím tematických cílů „podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích“, „ochrana životního prostředí a podpora účinného nakládání se zdroji“ a „podpora adaptace na klimatické změny a prevence a řízení rizika“.

**Tematický cíl:** Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Současný stav	Národní cíl pro rok 2020 v rámci národního programu reforem
20% snížení skleníkových plynů snížení emisí v porovnání s rokem 1990	- 7 % (odhady do roku 2020 v porovnání s rokem 2005) <sup>17</sup>  -2% (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005 <sup>5</sup> )	+ 9 % (vnitrostátní nezávazný cíl pro odvětví mimo systém obchodování s emisemi v porovnání s rokem 2005)
20 % zvýšení energetické účinnosti	531 943 kgoe / 1000 euro (2010)	Významně přispět orientačnímu cíli 20 %, stanovenému na úrovni EU, přijmout další kroky ke zlepšení kvality životního prostředí
20 % energie z obnovitelných zdrojů	9,35 % (2010)	13 %

Co se týče tohoto tematického cíle, je prioritou financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

- **Energetická účinnost průmyslu** (systém obchodování bez emisí) by měla být zvýšena prostřednictvím modernizace, restrukturalizace a úsporných opatření zavedených v odvětví. To se vztahuje rovněž k odvětví energetiky (snížení energetických ztrát prostřednictvím modernizace zařízení na výrobu elektrické energie, distribuce a transformace).

<sup>16</sup> Tematické cíle č. 1, 3, 8, 9 v souladu s návrhem nařízení.

<sup>17</sup> Na základě stávajících opatření. Zpráva Komise *Pokrok při dosahování cílů Kjótského protokolu (2012)*

Podstatné zvýšení účinnosti lze dosáhnout zlepšením účinnosti místních zařízení pro dálkové vytápění, zvýšením účinnosti distribučních tepelných sítí a podporou energetické účinnosti v odvětví zemědělství a akvakultury, zejména prostřednictvím zavádění nízkouhlíkových technologií a řešení. Vhodné praktiky v řízení zemědělství a lesnictví mohou pomoci při snížení emisí skleníkových plynů a zvýšit ukládání uhlíku.

- Zlepšení energetické náročnosti budov (nových i stávajících) zvýšením jejich energetické účinnosti a využíváním obnovitelných zdrojů energie by se mělo zaměřit na projekty překračující optimální úroveň nákladů (až téměř na nulovou spotřebu energie u budov), které by mohly vést příkladem, počínaje veřejnými stavbami. Projekty by se měly zaměřovat na systematickou renovaci, zahrnující izolaci budov spolu se zlepšením účinnosti vytápění, větrání, kontrol a osvětlení.
- Sestavení integrovaných plánů rozvoje měst. Takové plány by měly zohledňovat akční plány udržitelné energetiky sestavené v souladu s paktem starostů a primátorů.
- Město Praha by mělo sestavit dlouhodobou integrovanou strategii energetické účinnosti zaměřenou na snížení emisí skleníkových plynů a podporu nízkouhlíkových technologií a opatření energetické účinnosti.
- Poskytování podpory a využívání obnovitelných zdrojů energie ve výrobě elektrické energie, vytápění a chlazení a dopravě a podpora ekologického hospodářství, včetně příslušných investic do energetické infrastruktury a technologií v souladu s českým vnitrostátním akčním plánem pro obnovitelné energie.
- Činnosti zaměřené na snížení emisí oxidu dusného a metanu ze zemědělství, podporu udržitelného hospodaření s půdou ke zlepšení ukládání uhlíku v zemědělství a lesnictví.
- Podpora dalšího rozvoje distribučních sítí nízkovoltážové elektrické energie, včetně uvedení inteligentních měřičů elektrické energie, by výrazně přispěla ke zvýšení energetické účinnosti českého hospodářství, stejně jako umožnění využívání decentralizovaných forem obnovitelné energie.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Podpora posunu k nízkouhlíkovému hospodářství je cílem napříč odvětvími, který musí být sledován ve všech hospodářských odvětvích a musí být integrován do všech odpovídajících politik, zejména výzkumu a vývoje, informačních a komunikačních technologií, rozvoje podnikání, prostředí dopravy, zemědělství a lesnictví.
- Zvláštní pozornost by měla být věnována **rozvoji a představení nových finančních mechanismů**, které se zabývají problémy počátečních investic a překážek v jednání, jako jsou smlouvy o energetické náročnosti (zejména v sektoru veřejných budov) a finanční nástroje (v sektoru bydlení), které vyvažují financování EU a soukromé financování.
- Měl by být zaveden systém sledování výsledků, co se týče úspory energie / vyrobené obnovitelné energie.

- Česká republika by měla podpořit své rámcové podmínky pro využívání **obnovitelných zdrojů energie zabráněním zpětných změn z důvodu podpory systému**. Dále by mělo být zcela zrušeno moratorium pro propojování nových (variabilních) obnovitelných zdrojů energie provedené v roce 2010<sup>18</sup>.
- Rovněž by měly být podporovány investice jak do energetické účinnosti, tak do obnovitelných zdrojů energie jako paralelní činnosti k základním činnostem v ostatních oblastech financování v rámci Dohody o partnerství (např. projekty výzkumu a technologického rozvoje zaměřené na energetickou účinnost a technologie obnovitelných zdrojů energie, podporu podnikání společností zabývajících se energetickou účinností a výrobou obnovitelné energie).

Činnosti v souladu s tímto tematickým cílem mohou případně přispět k souvisejícím intervencím v oblasti výzkumu a inovací, konkurenceschopnosti, životního prostředí a účinného využívání zdrojů a dopravy<sup>19</sup>.

**Tematický cíl: „Podpora adaptace na změnu klimatu a prevence rizika a jeho řízení“**

Co se týče tohoto tematického cíle, je priorita financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

- Provádění a sledování **vnitrostátní strategie pro adaptaci na změnu klimatu**.
- Co se týče řízení **povodňových rizik**, měla by být udělena priorita projektům, které jsou zaměřeny na zpomalování přírodního odtoku vody a zvýšení schopnosti zadržet vodu (např. obnova záplavových území a mokřadů) a modernizaci stávající infrastruktury. Je potřeba udržovat dobrý technický stav rybníků používaných jako retenční plochy při hospodaření s vodou k absorpci extrémního přítoku vody.
- Investice do správy vodních zdrojů by rovněž měly zahrnovat činnosti určené k výstavbě, rozšíření či přestavění systému pro sběr, vypouštění a zpracování srážkové vody a roztátého sněhu, které by mohly zmírnit klimatické účinky v městských oblastech.
- Činnosti na podporu **udržitelné a účinné správy vodních zdrojů a nakládání s půdou** v zemědělství, lesnictví a akvakultuře.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Činnosti podporované v rámci Dohody o partnerství by měly být navrženy k zajištění soudržnosti, komplementarity a součinnosti, co se týče činností v oblasti klimatu podporovaných z fondů SSR, stejně jako z dalších vnitrostátních a nástrojů a nástrojů EU, jako je Horizont 2020 a LIFE 2014–2020. Dokazování změn klimatu by mělo být systematicky zahrnuto v příslušných politikách a programech.

<sup>18</sup> Aby to bylo možné, potřebuje Česká republika naléhavě zavést plán týkající se potřeby posílení sítě k umožnění odběru doplňkové obnovitelné elektrické energie. Rovněž je potřeba přizpůsobit regulační, právní a správní rámec k výraznému zrychlení provádění posílení sítě (plánování a výstavba).

<sup>19</sup> Tematické cíle č. 1, 3, 6, 7 v souladu s návrhem nařízení.



- V rámci tří vnitrostátních plánů pro mezinárodní povodí Odry, Labe a Dunaje a plánů správy osmi vnitrostátních povodí řek by měly být provedeny investice do řízení povodňových rizik. Rovněž by měly bránit přeshraničním zásahům v podobě povodňové prostřednictvím spolupráce mezi regiony a sousedními členskými státy využíváním strategie EU pro Podunají a mezinárodní komise pro ochranu Dunaje.

Činnosti v souladu s tímto tematickým cílem mohou případně přispět k souvisejícím intervencím v oblasti životního prostředí a účinného využívání zdrojů<sup>20</sup>.

<b>Tematický cíl: Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů</b>
---

Co se týče tohoto tematického cíle, je prioritou financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

- Investice do **nakládání s pevnými odpady** spolu s hierarchií nakládání s odpady. Investice by měly být ve shodě s plány pro nakládání s odpady a měly by zohledňovat cíle pro nakládání s odpady do roku 2020.
- Investice do **činností pro snížení znečištění ovzduší** založené na vnitrostátní strategii pro znečištění ovzduší. Zvláštní pozornost by měla být věnována investicím zaměřeným na zlepšení systému veřejné dopravy a jeho ekologičnost, pobídkovým programům pro ekologičtější dopravu a podpoře alternativních forem dopravy a snižování emisí systémů dálkového vytápění.
- Pokračující investice do **kanalizační infrastruktury a infrastruktury pro pitnou vodu** na základě **vlastní vnitrostátní analýzy potřeb**.
- Zlepšení **účinnosti využívání vody**, včetně odvětví zemědělství a akvakultury, a zlepšení kvality vody a půdy a přispění k ochraně půdy.
- Podpora **obnovy znečištěných a kontaminovaných lokalit**. Obnova kontaminovaných lokalit a krajiny poškozené lidskou činností by měla být financována z veřejných prostředků, pouze pokud je znečistitel odpovědný za kontaminaci či zhoršení kvality lokality neznámý či nemůže nést náklady.
- **Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a přírodních krajín**, trvale udržitelné hospodaření s ekosystémy v oblastech s vysokou přírodní hodnotou jako nedílná součást plánů spojených s rozvojem venkova a akvakultury a udržitelným hospodařením s lesy.
- Zlepšení účinného využívání zdrojů a podpora udržitelného využívání surovin. Zvýšení povědomí spotřebitelů o produktech rybolovu a akvakultury získaných z udržitelných zdrojů šetrných k životnímu prostředí.

<sup>20</sup> Tematický cíl č. 6 v souladu s návrhem nařízení.

- Posílit správu a budování kapacit příslušných českých orgánů a dalších zúčastněných stran

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Hierarchie odpadů podle rámcové směrnice o nakládání s odpady a cíle v oblasti odpadů do roku 2020 by měly tvořit hlavní kritéria pro stanovování priorit v budoucím investování do této oblasti. Do českého právního systému budou muset být zavedeny kromě investic do infrastruktury i právní mechanismy, které poskytují efekt součinnosti při dosahování výše uvedených cílů, a také odpovídající pobídky.
- Co se týče nakládání s odpadní vodou, je potřeba, aby české úřady provedly analýzu stanovující přesný počet obcí, které mají více než dva tisíce PE, a rovněž analýzu toho, do jaké míry bude potřeba další spolufinancování prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) či Fondu soudržnosti (FS). Přechnodné období pro Českou republiku uvedené ve směrnici 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod uplynulo v roce 2010.
- Co se týče budoucího spolufinancování jak infrastruktur pitné vody, tak kanalizačních infrastruktur prostřednictvím EFRR/FS, je nutné, aby byl před lednem 2014 sestaven vnitrostátní právní rámec pro hospodaření s vodou, včetně nezávislého regulačního orgánu. Pokud se tak nestane, musejí zůstat v platnosti zásady „hospodaření s vodou“ pro období 2007–13 pro všechny investice do infrastruktury v této oblasti.
- Měla by být schválena vnitrostátní „strategie pro znečištění ovzduší“. Tato strategie by měla být uvedena v souladu s programy pro integrované zlepšení kvality ovzduší připravenými pro určené zóny a aglomerace.
- Fondy SSR financující síť NATURA 2000 by měly být konzistentní s akčním rámcem stanovujícím priority.
- Zajistit účinné využívání zdrojů v této oblasti v souladu s „plánem pro Evropu účinněji využívající zdroje“.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k příslušným intervencím vytipovaným v oblastech změny klimatu, konkurenceschopnosti, malých a středních podniků a výzkumu a inovací<sup>21</sup>.

#### PRIORITY FINANCOVÁNÍ: MODERNÍ A PROFESIONÁLNÍ ADMINISTRATIVA

Cíle priority financování „**moderní a profesionální administrativa**“ budou primárně dosaženy tematickými cíli „zlepšení kapacity institucí a účinná veřejná správa“ a „zlepšování přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich využití a kvalitě“.

<sup>21</sup> Tematické cíle č. 1, 3 a 5 v souladu s návrhem nařízení.

**Tematický cíl:** „Zlepšení institucionální kapacity a účinná veřejná správa“

**Doporučení (č. 5) pro konkrétní zemi:** Ke zlepšení stability a účinnosti veřejné správy a k zabránění nekalým praktikám naléhavě přijmout a provést služební zákon. Zajistit odpovídající provedení nového zákona o veřejných zakázkách. Řešit problém anonymních podílníků. Zajistit správné provádění fondů SSR a zintenzívnit boj proti korupci.

Co se týče tohoto tematického cíle, je prioritou financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Investice do institucionální kapacity a výkonnosti veřejné správy a veřejných služeb za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy:
  - Podpořit podnikatelské prostředí příznivé pro růst.
  - Posílit institucionální a správní kapacitu na všech úrovních. Potírat korupci. Zavést reformy nutné k zajištění lepších právních předpisů a řádného řízení, součinnosti mezi politikami a efektivní správy veřejných financí, transparentnosti, bezúhonnosti a odpovědnosti ve veřejné správě a investování veřejných financí. Sestavit a provést účinné strategie týkající se lidských zdrojů a politik v oblasti veřejné správy za účelem zlepšení kvality poskytování veřejných služeb.
  - Modernizovat organizaci soudů a rozvinout řízení lidských zdrojů, samosprávu a transparentnost justice. Zlepšit efektivitu a kvalitu občanskoprávních řízení, včetně písemných postupů, drobných nároků, insolvenčních řízení a výkonu rozhodnutí, a podporovat výměnu osvědčených postupů, podporovat mediaci a jiné alternativní forem řešení sporů.
  - Zlepšit účinnost daňové správy prostřednictvím vytvoření cílených strategií pro výběr daní založených na hodnocení rizika, využívání předvyplněných daňových formulářů a dalších zlepšení, která zkracují dobu, kterou platba daní zabere, a pomáhají bojovat proti daňovým únikům.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Účinně a efektivně provést vnitrostátní protikorupční strategii. Případně by mělo být stanoveno propojení se zprávou EU o boji proti korupci, která má být předložena v roce 2013.
- Připravit, upravit a provést zákon o veřejné službě, který je ve shodě s evropskými normami veřejné správy, zajistit transparentní výběr státních zaměstnanců a ochranu jejich nezávislosti.
- Správně a účinně provést ustanovení zákona o veřejných zakázkách, který byl přijat v dubnu 2011.
- Převést a správně uplatnit směrnici o posouzení vlivů na životní prostředí do českého právního systému za účelem provedení budoucích investic do infrastruktury způsobem, který nebude škodlivý pro životní prostředí a poskytne dotčeným

společenstvím možnost vyjádřit názor v průběhu veřejných konzultací. Zjednodušit rozhodovací postupy ve věci územních a stavebních povolení za účelem zabránit v průběhu nového programového období prodloužením.

- Provést podrobný postup a analýzu lidských zdrojů v celé struktuře provádění fondů SSR a stanovit požadavky na personální obsazení a určit překážky pro programové období 2014–20. Uplatnit pravidla pro externí zadávání správních úkolů v souladu se zásadami řádného finančního řízení.

**Tematický cíl:** „Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, jejich využívání a kvalita“

Co se týče tohoto tematického cíle, je priorita financování převedena na následující priority a specifické cíle odrážející výzvy pro jednotlivé země, které mají být podporovány z fondů SSR:

1. Rozvinout a uplatňovat služby elektronické správy v souladu s vnitrostátní inteligentní strategií správy. Podpořit rozvoj uceleného návrhu elektronické správy k zajištění využívání všech dostupných informací napříč institucemi.
2. Vyvinout internetové nástroje poskytující malým a středním podnikům informace týkající se jejich zaměření a usnadňující regulační postupy, zejména v oblasti veřejných zakázek, pracovního práva, sociálního zabezpečení, zdanění a normalizace. Ke splnění cíle stanoveného strategií Evropa 2020 musejí být podniknuty další kroky, zejména snížení administrativní zátěže v porovnání s rokem 2005 o 30 %.

Zajištění provádění investic z fondů SSR v souladu s tímto tematickým cílem vyžaduje splnění příslušných předběžných podmínek. Následující obecné úvahy by rovněž mohly zlepšit řízení a realizaci:

- Zajistit součinnost mezi činnostmi podporovanými z fondů SSR a vnitrostátně financovanými činnostmi v rámci strategie SA.

Činnosti v rámci tohoto tematického cíle mohou případně přispět k příslušným intervencím do oblasti informačních a komunikačních technologií a malých a středních podniků.<sup>22</sup>

## SPRÁVNÍ UJEDNÁNÍ

### Obecné hodnocení správních kapacit

Různé cíle pomoci z fondů SSR se týkají široce diferenciovaných typů příjemců, kteří mají odlišné institucionální, technické či finanční kapacity. Kvalita správních kapacit příjemců do značné míry určuje kvalitu přípravy a provádění projektů a případnou úspěšnost politiky.

<sup>22</sup> Tematické cíle č. 2 a 3 v souladu s návrhem nařízení.

České úřady by tedy měly zaměřit se zavedení řídicích a kontrolních systémů, které odpovídají skutečným potřebám všech příjemců. Měly by být zpřístupněny vhodné nástroje pro uchazeče a příjemce, které by jim napomáhaly v průběhu celého cyklu projektu. Požadavky na uplatnění/financování by měly být omezeny na základní prvky potřebné k náležitému výběru a provedení projektu. Komplexnost těchto požadavků by se měla zvýšit. Toto by mělo zabránit nadměrnému externímu zadávání přípravy přihlášek projektů ze strany uchazečů a příjemců. Co se týče EZFRV, platební agentura by měla být vyzvána k optimalizaci součinnosti mezi dvěma pilíři společné zemědělské politiky.

Měla by být posílena úloha občanské společnosti jako partnera a její spolupráce s řídicími úřady.

České úřady by měly vycházet z pozitivních opatření o správní kapacitě a ze stávajícího období (katalog pracovních míst, harmonizace odměn/bonusů, pravidla pro výběr zaměstnanců) a zařadit je do **služebního zákona**. Tento zákon by měl být v platnosti za začátku prováděcího postupu pro období 2014–20.

České úřady by rovněž měly pokračovat v aktivním provádění vnitrostátní **protikorupční** strategie, zejména opatření přímo či nepřímo spojených s prováděním fondů SSR. Tento postup by měl být podrobně monitorován a ve vhodných momentech vyhodnocován.

Co se týče rozvoje venkova, Česká republika by měla zajistit účinnou a účelnou kontrolu životního prostředí a měla by být schopná v předstihu potvrdit funkčnost svých kontrolních systémů.

Co se týče fondů SSR, je Česká republika vyzvána, aby se zamyslela jak nadále zlepšit hlavní zásady finančního řízení pomocí zjednodušení, lepší koordinace fondů a programů, snížení administrativních nákladů a zátěží pro příjemce a, co se politiky soudržnosti týče, pomocí širšího využívání možností projektu e-soudržnost.

## Realizace projektů

**Zjednodušení systému realizace** by mohlo být dosaženo kritickou revizí stávající struktury programu, včetně všech orgánů zapojených do jeho provádění. Fondy SSR by měly být vnímány jako nástroj zaměřený na dosahování cílů strategie Evropa 2020 v České republice. Zjednodušení prováděcí struktury by mělo být paralelně doprovázeno zjednodušením správních postupů a požadavků na financování. Stávající systém realizace v České republice vztahující se ke strukturálním fondům, zejména způsobu výběru projektu, je příliš komplexní a příliš náročný na práci, aby umožňoval účinné, účelné a bezproblémové provádění operačních programů. Kladnou roli by v tomto ohledu mohla sehrát podpora elektronické správy, zejména e-soudržnost.

Je tudíž zásadní, aby prováděcí struktura zavedená pro období 2014–20 byla upravena tak, aby byla více funkční a transparentní. Mimo to je politický vliv na stávající systém řízení a kontroly příliš silný a musí být revidován. Zjednodušení by mělo zahrnovat zvýšení transparentnosti všech fází projektového cyklu, zejména výběru projektu, veřejných zakázek a finanční správy a kontroly. Je potřeba náležitě formulovat kritéria výběru a jejich lepší orientaci na výsledek. Minulé zkušenosti v České republice poukazují na umělé integrování množství různých priorit a činností spadajících do odpovědnosti různých vnitrostátních a/nebo regionálních orgánů do určitého programu, čemuž by mělo být v nejvyšší možné míře zabráněno.

Zvláštní pozornost by měla být věnována zlepšení řízení **přeshraničních programů**. Je důležité, aby podmínky pro příjemce na obou stranách hranice (např. postupy při

zadávání veřejných zakázek, dostupnost zálohových plateb) byly co nejvíce koherentní. Pokud to není možné, je nutné předvídat mezivládní postupy *ex ante*, které budou řešit otázky související se řízením za účelem usnadnění budoucího provádění těchto programů.

Při uvážení negativní zkušenosti s prodlením při schvalování hlavních projektů kvůli problémům se státní podporou a nekalým praktikám spojeným s veřejnými zakázkami v průběhu stávajícího programového období, měla by být pro období 2014–20 revidována úloha Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚHOS) a tato úloha by měla být transparentnější. Provedení nového zákona o veřejných zakázkách, který je v platnosti od dubna 2012, musí být podrobně sledováno, zejména co se týče dopadu na využívání fondů SSR.

Veškeré financování by mělo probíhat v souladu s pravidly EU pro státní podpory a mělo by být omezeno na nejnutnější minimum. Financování by se mělo zabývat skutečnými nedostatky v rámci trhu a narušení hospodářské soutěže by měla být omezena na minimum.

### Administrativní zátěž

Měla by být posílena kapacita místních a obecních úřadů a orgánů pro přípravu a rozvoj projektů. Tato kapacita by měla být posílena zejména v oblastech městského rozvoje, regionálního územního rozvoje a přípravy projektů.

Administrativní zátěž pro příjemce, stejně jako administrativní zátěž pro dotčené úřady, by mělo snížit lepší využívání elektronických systémů v rámci zásad **e-soudržnosti** (kompletní elektronická komunikace mezi příjemci a úřady, zásada kódování „jen jednou“, lepší využívání elektronických podpisů, sdílení dokumentů obecného zájmu v elektronických systémech pro ukládání, interoperabilita systémů).

Další opatření, kterými by se měly české úřady zabývat, by měla zahrnovat **zjednodušení finanční správy** (optimalizaci využívání modelů plateb *ex-ante/ex-post*, zkrácení lhůty pro platby příjemcům, zjednodušená a harmonizovaná pravidla způsobilosti napříč fondy, intenzivnější využívání zjednodušených modelů nákladů). Zjednodušené modely nákladů by měly být realizovány prostřednictvím zavedení standardních jednotkových nákladů, jednorázových částek a paušálních plateb.

V porovnání se stávajícím obdobím by měl být nový elektronický sledovací systém SF komplexní (měl by zahrnovat všechny řídicí orgány), zjednodušený (dvě úrovně namísto tři) a měl by zajišťovat kompletní výměnu dat mezi příjemci a úřady odpovědnými za řízení a kontrolu programů.

### Partnerství

**Zásada partnerství** je v České republice uplatňována spíše formálně. Zapojení partnerů do výboru pro monitorování je často vnímáno jako „povinnost vyplývající z nařízení“, aniž by jejich názor byl brán dostatečně v potaz. V průběhu příštího programového období by mělo být zajištěno vyváženější složení výboru pro monitorování programu a mělo by být uváženo, jak přeměnit výbor na aktivní diskuzní platformu pro diskuzi o všech otázkách spojených s účinným a účelným prováděním programu, včetně přezkoumání dosažených hodnot výsledků, ukazatelů výsledků a hodnocení poznatků. V této souvislosti by měla být prozkoumána prováděcí ustanovení jako zakládání společných monitorovacích výborů pro fondy SSR a koordinovaná kritéria výběru.

V průběhu stávajícího programového období je v řízení a správě celkových národních strategických referenčních rámců zaměstnáno přibližně 2 300 jedinců. Mělo by být zajištěno účinné využívání lidských zdrojů. Pro příští programové období se navrhuje

provedení hodnocení potřeb lidských zdrojů *ex-ante*, aby byl poskytnut obecný rámec správní kapacity pro účinné a účelné provádění Dohody o partnerství.

### **Monitorování a hodnocení**

Systémy monitorování a hodnocení musejí být přizpůsobeny požadavkům nových nařízení (zejména co se týče výkonnostního rámce a orientace na výsledek). Činnosti v této oblasti by měly zahrnovat:

- rozšíření informačního systému pro Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond a rozvoj informačního systému pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova umožňujícího elektronické podávání žádostí o podporu;
- nezbytná ujednání Národního statistického úřadu o lepším a rychlejším sběru dat pro řízení fondů orientované na výsledek;
- harmonizovanější využití ukazatelů umožňujících porovnatelnost údajů a výkonů mezi programy;
- zlepšení navazujícího systému doporučení vyplývajících z hodnotících studií umožňující jejich účelné provedení.